

ВІСНИК української громади в Хорватії

VJESNIK ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

Загреб, 2014 - номер 32

Zagreb, 2014 - broj 32

*"Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню, тяжкую минуту
За неї Господа моліть".*

Тарас Шевченко, 1847

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

УКРАЇНСКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

КЛУБ УКРАЇНЦІВ "КАРПАТИ"
ЛИПОВАНИ

«Дніпро» Рівня

«Україна» Славонський Брод

Каніжа

Ім. Андрія Пелиха - Шумени

Ім. Лесі Українки - Осijek

Ім. Івана Франка - Вуковар

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Vidačevac: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: 01/370-1939 ; Fax: 01/370-1936
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: 2500009-1102188395
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**
Distribucija: **Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba**

Za издавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrižni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Михайло Семенюк, Остап Филіма, Марія Мелешко, Оксана Стурко і Віктор Филіма**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Ostap Filima, Marija Meleško, Oksana Sturko i Viktor Filima**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Мишків**
Korektor: **Jesenska Miškov**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

NOVOSTI IZ SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

- 4 Održana 58. sjednica Savjeta za nacionalne manjine.
- 4 Otvoreni "Lipovljanski susreti 2014."
- 4 Održan sastanak predstavnika Savjeta za nacionalne manjine i ravnateljstva Hrvatske radiotelevizije.

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

- 5 Ukrajinski nadbiskup: Potrebne su nam vaše molitve, prave riječi i učinkovito djelovanje.
- 6 Održani "Lipovljanski susreti 2014." *Ivan Semenjuk*
- 7 Збори в Посольстві України в РХ. *Посольство України в Республіці Хорватія*
- 7 Ljetna škola za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture 2014. *Tetjana Ramač*
- 8 Літня школа української мови та культури в Старом Граду на Хварі. *Тетяна Рамач*
- 10 У Ворохті відбувся табір української молоді діаспори. *Давор Лагудза*
- 11 U Vorohti održan Kamp ukrajinske mladeži dijaspore. *Davor Lagudza*
- 12 Річні збори Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій "Івано-Франківськ 2014". *Давор Лагудза*
- 14 Godišnja skupština Svjetskog Kongresa Ukrajinskih Omladinskih Organizacija "Ivano-Frankivsk 2014." *Davor Lagudza*
- 15 U pripremi Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske. *Slavko Burda*
- 16 Президент Світового конгресу українців зустрівся з керівництвом України та главами церков.
- 17 Njemačka kancelarka Angela Merkel posjetila Ukrajinu.
- 17 Summit NATO-a "Situacija je kritična: Rusija napada Ukrajinu, IS čini grozne zločine".

ВІСТІ З УКРАЇНИ - VIJESTI IZ UKRAJINE

- 18 Petro Porošenko održao govor u američkom Kongresu: "Hitno trebamo još vojne opreme - nesmrtonosne i smrtonosne".
- 18 Ukrajinski premijer Jacenjuk: Putin želi uništiti neovisnu Ukrajinu i obnoviti SSSR.
- 19 SAD i Ukrajina pokrenuli zajedničke pomorske vojne vježbe u Crnom moru, idućeg tjedna počinju kopnene vojne vježbe "Rapid Trident" na zapadu Ukrajine.
- 19 Hrvatska može ponuditi medicinsku pomoć za zbrinjavanje ranjenika iz Ukrajine.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 20 Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže s velikim entuzijazmom pripremaju nove koreografije. *Mirjana Has*
- 21 Revija tradicijskih nošnji i obrtništva "Nostalgija" te Eko Etno sajam u Kaštel Starom. *Ivan Semenjuk*
- 22 Nastupi UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod. *Jasna Bek*
- 22 Міжнародний кінофестиваль у Вуковарі. *Тетяна Рамач*
- 23 Stari žetveni običaji u Novoj Subockoj. *Ivan Semenjuk*

IZ VJERSKOG ŽIVOTA

- 24 Poziv hrvatskih biskupa na molitvu za Ukrajinu svjetlo je u tami naše patnje.

POVIJESNE LIČNOSTI UKRAJINE

- 25 175 godina od rođenja autora teksta Državne himne Ukrajine. *Davor Lagudza*

ЦИКАВО ЗНАТИ - ZANIMLJIVOSTI

- 26 Природними стежками України. Рослини символи. *Тетяна Рамач*
- 27 Prirodnim stazama Ukrajine. Biljke simboli. *Tetjana Ramač*
- 28 Najveći zrakoplov na svijetu – ukrajinska "Mrija". *Lidija Sturko*

UZ 100. obljetnicu prvog svjetskog rata

- 29 Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni. *Boris Grajduk*

Održana 58. sjednica Savjeta za nacionalne manjine

Dana 18. lipnja 2014. održana je 58. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli su Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u

2013. godini. Jednoglasno je donesen Zaključak kojim Savjet upozorava na još uvijek nedovoljnu zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a koja obveza je utvrđena člankom 18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, člankom 9. Zakona o HRT-u odnosno Ugovorom između HRT-a i Vlade Republike Hrvatske.

Donesena je Odluka o odobrenju financijske potpore od 20.000,00 kuna Općini Lipovljani za organizaciju kulturno-umjetničke manifestacije Lipovljanski susreti 2014. godine.

Prihvaćen je zahtjev za prenamjenom sredstava odobrenih za program kulturne autonomije udruzi Romske putevi - Romane Droma iz Zagreba.

Otvoreni "Lipovljanski susreti 2014."

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Aleksandar Tolnauer u svojstvu izaslanika predsjednika Republike Ive Josipovića u subotu

je, 23. kolovoza svečano otvorio 'Lipovljanske susrete 2014.'. U svom obraćanju Aleksandar Tolnauer je istakao kako je predsjednik Republike Hrvatske i

do sada podržavao ovu manifestaciju te da će je nastaviti podržavati i dalje. Susreti su otpočeli svečanim mimohodom kroz centar Lipovljana, a nastavljeni su nizom kulturnih manifestacija uključujući i Okrugli stol o položaju nacionalnih manjina u RH. Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine na Okruglom stolu govorio je o izazovima daljnjeg razvoja zaštite manjinskih prava u kontekstu ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Ovogodišnji 'Susreti', peti su po redu, kao obnovljena manifestacija nacionalnih manjina RH, a 25. po redu, od vremena njihovog prvog održavanja. Predsjednik RH Ivo Josipović visoki je pokrovitelj ove manifestacije.

Održan sastanak predstavnika Savjeta za nacionalne manjine i ravnateljstva Hrvatske radiotelevizije

U skladu s Odlukom donesenoj na 58. sjednici Savjeta za nacionalne manjine o potrebi žurnog sastanka na temu nezadovoljavajućeg stupnja ostvarivanja prava manjina na pristup javnim medijima, predstavnici Savjeta za nacionalne manjine susreli su se 9. srpnja 2014. s ravnateljstvom Hrvatske radiotelevizije.

Na sastanku u prostorijama HRT-a ispred Savjeta nazočili su predsjednik Aleksandar Tolnauer te članovi Savjeta, predsjednik Kluba zastupnika nacionalnih manjina Nedžad Hodžić i saborski

zastupnik srpske nacionalne manjine Mile Horvat, a ispred HRT-a glavni ravnatelj Goran Radman, glavna urednica HTV-a 1 Gordana Mrđen, v.d. ravnateljice programa Marija Nemčić, v.d. rukovoditelja Informativnog medijskog servisa Tomislav Špoljar, obnašatelj dužnosti urednika Informativnog programa Hrvatskog radija Mario Harapin i urednica magazina Prizma Danijela Draštata.

Na sastanku je dogovorena neposredna suradnja Savjeta s HRT-om u izradi programske sheme za narednu godinu u

dijelu programa namijenjenog informiranju pripadnika nacionalnih manjina, kako u pogledu njegova udjela u cjelokupnom programu tako i u pogledu edukacije novinarskog kadra koji se bavi manjinskim pitanjima i emitiranjem programa na jezicima manjina.

Vezano za međusobno informiranje, davanje mišljenja i prijedloga o programima namijenjenih nacionalnim manjinama dogovoreno je održavanje sastanka predstavnika Savjeta s Programskim vijećem HRT-a.

www.nacionalne-manjine.info

Ukrajinski nadbiskup: Potrebne su nam vaše molitve, prave riječi i učinkovito djelovanje

Dokle god živimo i dokle god smo ljudi, važno je da uvijek imamo pred očima Gospodina kao čovjeka. - Sv. Terezija Avilska

● Ukrajinski nadbiskup Sviatoslav Ševčuk

Veliki kyijvski nadbiskup Sviatoslav Ševčuk uputio je otvoreno pismo biskupskim konferencijama čitavog svijeta kao i političkim vlastima s molbom da pomognu ukrajinskim kršćanima, prenosi portal francuskoga katoličkog časopisa La Vie.

Ukrajina je žrtva vojne agresije, a šutnja i nedjelovanje međunarodne zajednice mogli bi izazvati još veću tragediju, ističe nadbiskup u pismu, upozoravajući da Ukrajini treba konkretna potpora čitave kršćanske zajednice i svih ljudi dobre volje. "Zemlja već mjesecima trpi destabilizaciju podržanu iz inozemstva, separatizam i terorističke ak-

tivnosti u regijama Doneck i Luhansk, jednom riječju: rat".

Nadbiskup Sviatoslav Ševčuk dijeli stavove vlade u Kijevu, te ističe da pripadnici malobrojne grkokatoličke i rimokatoličke manjine na područjima koja nadziru separatisti žive pod velikim pritiskom.

Dok su tri katolička svećenika oteta, biskup i gotovo svi grkokatolički svećenici bili su prisiljeni napustiti okolicu Donecka. Naoružani ljudi "separatističkog režima" ušli su u crkvu i oskrvnili svetište. Ukrajinski nadbiskup također oštro odbacuje optužbe koje je Moskovski patrijarhat izrekao na račun grkokatoličkih vojnih duhovnika koji navodno potiču svoje vjernike na nasilje prema članovima drugih Crkava i religijskih skupina. To nije točno, zgrožen je mons. Ševčuk. On smatra da je Ukrajina žrtva vojne agresije zbog koje trpi čitavo stanovništvo, bez obzira na vjersku i društvenu pripadnost.

"Potrebne su nam vaše molitve, razboritost, prave riječi i učinkovito djelovanje", napisao je između ostaloga kijevski nadbiskup u svom apelu.

Istodobno je veleposlanica Ukrajine pri Svetoj Stolici, Tetjana Iževska, pozdravila "mudro i uravnoteženo stajalište Svete Stolice" prema njezinoj zemlji. Ona smatra da neće biti moguće vratiti mir, ako se ne zaustavi agresivno ponašanje Rusije. "Mi smo uvjereni da je istina na našoj strani", zaključila je veleposlanica a prenosi La Vie.

bitno.net

Світовий Конгрес Українців

Ukrainian World Congress

ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

28 серпня 2014 р.

СКУ рішуче закликає міжнародну спільноту негайно, конкретними діями відреагувати на введення російських військ в Україну

28 серпня 2014 р., Президент України Петро Порошенко зробив заяву про різке загострення ситуації в Донецькій області, зокрема в Амвросіївці і Старобешеве, та про введення російських військ в Україну.

У зв'язку з цим Світовий Конгрес Українців (СКУ) рішуче закликає всю міжнародну спільноту, включно з НАТО, Організацією Об'єднаних Націй, Великою сімкою та Європейським Союзом, негайно відреагувати на введення російських військ в Україну, а зокрема надати Україні військову і технічну допомогу та заморозити активи Росії і зупинити банківські трансакції Росії у країнах Великої сімки та країнах, членах ЄС, поки Росія не виведе свої війська з України.

"Світовий Конгрес Українців закликає міжнародну спільноту конкретно допомогти Україні захистити свою територіальну цілісність, - заявив Президент СКУ Євген Чолій. - Тільки негайне втручання всіма можливими способами з боку міжнародного співтовариства може

зупинити зухвалу загрозу миру і стабільності в Європі з боку Росії".

Контакт зі ЗМІ: Ірина Мицак

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ

145 Evans Ave., Suite 207

Toronto, ON

M8Z 5X8 Canada

Tel. (416) 323-3020

Fax (416) 323-3250

e-mail: congress@look.ca

website: www.ukrainianworldcongress.org

СКУ є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. СКУ об'єднує в своєму складі українські організації із 33 країн та підтримує зв'язки з українцями ще 14 країн. Заснований у 1967 р., СКУ був визнаний у 2003 р. неурядовою організацією у Економічній та соціальній раді Організації Об'єднаних Націй зі спеціальним консультативним статусом.

Održani "Lipovljanski susreti 2014."

● Prezentacija nacionalnih specijaliteta

● Članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

Ovogodišnja, obnovljena, peta po redu manifestacija "Lipovljanski susreti" (kratica LS), kao najveća manifestacija susreta nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, održana je i ove godine pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH prof. dr. sc. Ive Josipovića te Sisačko-moslavačke županije u vremenu od 22. do 24. kolovoza 2014. godine. Specifičnost i novina ove manifestacije je uključivanje i zemlje partnera a čast da postane prva država partner pripala je Slovačkoj. Prema načelnim dogovorima, i ako to prilike budu dopustile, iduće godine bi zemlja partner "Lipovljanskih susreta" trebala biti Ukrajina.

Program ovogodišnjih "Lipovljanskih susreta" počeo je 22. kolovoza u 19 sati otvaranjem izložbe u okviru zemlje partnera pod nazivom "Slovačka - zemlja partner LS 2014.". Ova izložba je održana u novoj knjižnici i čitaonici, a Slovaci su tom prigodom prezentirali svoju kulturu, privredu i dostignuća u Slovačkoj. Program prvog dana završio je zabavnom večeri uz koncert "Slavonija banda" i "Colonije", a koncert je trajao do zore.

Drugi dan, 23. kolovoza bio je glavni

dan manifestacije. Počeo je programom u 12 sati, prezentacijom tradicijskih obrta i sajma rukotvorina u središnjem parku. Istovremeno, počelo je i tamburaško poslijepodne u društvu domaćeg sastava "Prijatelji tambura" koji su svojim nastupom učinili ugodan doživljaj ove manifestacije sve do večernih sati. U 15 sati u knjižnici i čitaonici Lipovljani održan je Okrugli stol s temom "Nacionalne manjine nakon ulaska RH u EU – prva godina iskustva". Uvodničar ovoj temi bio je predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Vlade RH, ujedno i izaslanik predsjednika RH g. Aleksandar Tolnauer, a predavači mr. sc. Branko Sočanac te dr. sc. Filip Škiljan.

Zanimljivo poslijepodne su svojim preletima činile letjelice paraglajderi, te prezentacija aviomodelarstva u središnjem parku. Jedna od glavnih značajki manifestacije, bila je i prezentacija narodnih nošnji i gastronomija nacionalnih manjina, a uslijedili su i nastupi gostiju iz Slovačke: "Maguranke" i "Chorvatanke", pripadnici nacionalne manjine Gradišćanskih Hrvata u Slovačkoj.

Značajan događaj manifestacije uslijedio je mimohodom sudionika kulturno-

umjetničkog programa kroz središnjoj park do glavne pozornice, gdje je uslijedilo zvanično otvaranje "Lipovljanskih susreta 2014." uz kulturno-umjetnički program nacionalnih manjina, gdje su kao gosti nastupili i "Dychovna hudba Maguranke" iz Kamianke te "Chorvatanke" iz mjesta Chorvátsky Grob u Slovačkoj. Kako to obično biva na LS-u, završen je kulturno-umjetnički program vatrometom i koncertom "Slavonskih dukata" koji su zabavljali oko 5 000 posjetitelja do jutra.

Nedjelja je uglavnom posvećena sportašima i sportskim susretima a prezentirano je takmičenje u boćanju, pikadu, nogometu ("Slavonac" Lipovljani - GNK "Dinamo" Zagreb, veterani "Slavonac" Lipovljani - "Hrvatski dragovoljac" Zagreb), te finale uličnog malonogometnog turnira, a prikazane su i dječje sportske igre u organizaciji "Iskrića". Večer je okončana nastupom grupe "Parobrod".

Članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani aktivno su sudjelovali u programu manifestacije: u organizaciji Okruglog stola, organizaciji i realizaciji mimohoda, nastupu nacionalnih manjina u kulturno-umjetničkom programu, prezentaciji ukrajinske nacionalne kuhinje na štandu, te prezentaciji ukrajinske narodne nošnje.

U kulturno-umjetničkom programu ukrajinsku nacionalnu manjinu RH dostojno su predstavili članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukraina" iz Slavonskog Broda s plesom "Svatovac".

Štand Ukrajinske nacionalne manjine posjetili su visoki uzvanici među kojima su bili predsjednik Republike Hrvatske dr.sc. Ivo Josipović, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Aleksandar Tolnauer, voditelj manifestacije Branko Uvodić, igrači GNK "Dinamo" iz Zagreba i drugi gosti.

Ivan Semenjuk

● Mladi plesači UKPD "Ukraina" - Slavonski Brod

Збори в Посольстві України в РХ

Знагоди відзначення Дня Державного Прапора та Дня Незалежності України в Посольстві України в Республіці Хорватія відбулись урочисті збори співробітників Посольства України та Голів українських організацій в Хорватії.

Під час зборів 22 серпня 2014 Посол України в Республіці Хорватія Олександр Левченко привітав усіх

присутніх зі святами, наголосивши, що цього року День Незалежності України та День Державного Прапора має особливе значення, оскільки Україна відзначає ці свята у досить складних умовах, коли наша держава зіткнулася з російською військовою агресією. Крім цього, присутніх поінформовано про ініціативи Президента України Петра Порошенка щодо мирного врегулювання ситуації на Сході

України, а також про глибокі демократичні зміни, які радикально вплинуть як на внутрішню, так і на зовнішню політику нашої держави.

Вітаючи українців, що проживають в РХ, з цим подвійним святом, Посол України подякував за активну і наполегливу працю з підтримки української справи на теренах цього регіону.

Посольство України в Республіці Хорватія

Ljetna škola za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture 2014.

Zahvaljujući Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Ukrajinška zajednica Republike Hrvatske, već sedmu godinu zaredom organizirala je Ljetnu školu za izučavanje ukrajinskog jezika i njegovanja kulture za pripadnike ukrajinske nacionalne manjine RH.

Ljetna škola održana je u Starom Gradu na Hvaru, u Dječjem odmaralištu "Slavonski Brod", u razdoblju od 25. lipnja do 4. srpnja 2014. godine, organizirano u dvije grupe, najprije za djecu mlađega uzrasta, a onda starijega. Ljetnu školu pohađalo je 136 polaznika iz raznih mjesta Republike Hrvatske. Polaznici su sudjelovali na cjelodnevnoj nastavi čiji je program sadržavao sljedeće predmete: Ukrajinski jezik i književnost, Zemljopis i povijest Ukrajine, koreografija, glazbena kultura, te likovne, dramske i kreativne radionice.

Za organizaciju Ljetne škole odgovoran je bio dopredsjednik Ukrajinške zajednice RH i predsjednik UKPD "Ukrajina" – Slav Brod, gosp. Vlado Karešin iz Slavonskog Broda a za nastavni plan i program zadužena je bila Tetjana Kočnjeva Ramač, prof. iz Vukovara.

Plan nastavnog programa Škole i slobodnih aktivnosti bili su ispunjeni novim metodama i zanimljivim oblicima što je zainteresiralo djecu za izučavanje materinskog jezika. Za to su bili zaduženi

sljedeći predavači u Ljetnoj školi:

- Ukrajinski jezik i književnost – Petrunelija Krajnik, prof. ukrajinskog jezika i književnosti iz Osijeka te Ivana Mrzlečki, apsolutnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu
- Povijest Ukrajine – Tetjana Kočnjeva Ramač, prof. iz Vukovara
- Zemljopis Ukrajine – Kristina Fruk iz Zagreba
- Koreografija – Ilica Kševi, voditelj folklorne sekcije iz Slavonskog Broda
- Glazbena kultura – Davor Lagudza, student Nacionalnog sveučilišta Ivana Franka u Ljvivu.

Kako za vrijeme nastave tako i u izvanastavnim aktivnostima, predavači su prenosili svojim učenicima svu ljepotu i bogatstvo ukrajinskog jezika i književnosti, raznolikost običaja i tradicije, nacionalni duh ukrajinske kulture. Predavači ljetne škole su uložili veliki trud da bi postigli cilj ove Škole a to je očuvanje nacionalnog identiteta ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, razvijanje pozitivnih osjećaja i sklonosti prema vlastitoj nacionalnoj kulturi i podrijetlu.

Mlađa grupa

Djeca mlađeg uzrasta (od 7 do 13 godina) polazila su Ljetnu školu od 25. lipnja do 4. srpnja 2014 godine. Svaki dan započinjao je ustajanjem u 7.15 sati i obaveznom 15-minutnom tjelovježbom a završavao odlaskom na spavanje oko 23.00 sata.

Nastava je održavana svakog dana u prijedopodnevni satima od 8.30 do 12.15 nakon tjelovježbe i doručka. Nastava se izvodila u četiri grupe, od koje su dvije bile napredne.

Prva četiri sata svaka grupa imala je ukrajinski jezik, ukrajinsku književnost, zemljopis i povijest Ukrajine, peti i šesti sat određen je bio za glazbenu kulturu i koreografiju.

Nakon ručka i odmora od 14.00 do

15.30 sati bilo je utvrđivanje i ponavljanje gradiva, sudjelovanje u radionicama i priprema za književno-glazbenu večer posvećenu 200. obljetnici rođenja ukrajinskog pisca i slikara Tarasa Ševčenka te završni koncert.

Poslije odmora učenici su, u pratnji svojih predavača sudjelovali u sportskim aktivnostima koje su se provodile na moru. Nakon večere, organizirane su edukativne i zabavne igre. Najzanimljivije su bile "Karaoke" i "Kozacke igre".

U duhu patriotizma je prošla književno-glazbena večer posvećena proroku Ukrajine Tarasu Ševčenku.

Završni koncert Ljetne škole održan je 3. srpnja 2014. godine u kome su učenici pokazali domaćem stanovništvu Starog Grada te brojnim turistima, između ostalih i gostima iz Ukrajine (Stryj, Ljviv, Ivano-Frankivsk) stečeno znanje iz glazbene umjetnosti i koreografije te čitanja literature poznatih ukrajinskih pisaca. Ukrajinski turisti su bili oduševljeni time što su tako daleko od domovine čuli ukrajinski jezik i pjesmu. Zahvalili su voditeljima Ljetne škole za sadržajni domoljubni koncertni program i poželjeli uspjeh učenicima u izučavanju materinskog jezika.

Starija grupa

Polaznici starijeg uzrasta boravili su u Ljetnoj školi od 4. do 13. kolovoza 2014. Kako za vrijeme nastave tako i u izvanastavnim aktivnostima, predavači su prenosili svojim učenicima bogatstvo ukrajinskog jezika i književnosti, raznolikost običaja i tradicije, upoznali ih sa poviješću Ukrajine i sadašnjim događajima. Posebno mjesto u obrazovnom programu imali su sati koreografije i glazbe.

U starijoj grupi bilo je 73 učenika podijeljenih u četiri grupe zavisno o poznavanju ukrajinskog jezika. Nastava je održavana svakog dana u prijedopodnevni satima od 8.30 do 12.45, nakon tjelovježbe i doručka. Nakon

ручка і відморо, под надзором водител-
ja polaznici škole su imali mogućnost
uživati u ljepotama Jadranskog mora,
te sudjelovati u radu raznih radionica:
likovna, dramska, literarna i sportska.
Nakon večere, u skladu s obrazovnim
programom, organizirane su edukativne
i zabavne igre u kojima su se učenici mo-
gli istaknuti svojom individualnošću,
procijeniti svoje mogućnosti, proširiti
krug svojih prijatelja.

U domoljubnom ozračju je prošla
Književno-glazbena večer posvećena
200. obljetnici rođenja poznatog pjesni-
ka, slikara i proroka Ukrajine Tarasa
Ševčenka.

Životni i stvaralački put pjesnika ukra-
jinskim i hrvatskim jezikom prezenti-
rali su voditelji programa Ivana Stupjak
i Mijo Rosandić, ostali učenici su ih do-
punjavali recitacijama pjesnika. Članovi
dramske sekcije izveli su djelo "Ševčenko
slikar", a pjevačka skupina uz pratnju

tamburaša izvela je pjesme na stihove
Tarasa Ševčenka.

Nezaboravnim je postao zajednički
koncert mladenačke plesne skupine
Ljetne škole te ansambla bandurista
Nacionalnog sveučilišta iz Ljviva koji se
održao 9. kolovoza na središnjem trgu
Starog Grada.

Ljetna škola za Ukrajinski jezik i kul-
turu ove godine postala je zanimljiva
i hrvatskim medijima. Uvrštena je u
multinacionalni program za nacionalne
manjine "Prizma". Prilog je prikazan 16.
kolovoza na hrvatskoj televiziji HRT 1.

Voditelji i gosti programa upoznali su
gledatelje s načelima organizacije i iz-
vedbe Ljetne škole, značenjem ovog ob-
razovnog projekta za djecu ukrajinskog
podrijetla.

Završni koncert Ljetne škole polazni-
ka starijeg uzrasta održan je 12. kolovoza
2014. Svečani program uključio je poez-
iju Tarasa Ševčenka, poznatih ukrajini-

skih pisaca, ukrajinske narodne pjesme
u pratnji vokalnog instrumentalnog an-
sambla, narodni i suvremeni ukrajinski
ples. Na završnom koncertu polaznike
i predavače srdačno su pozdravili gosp.
Vlado Karešin, predstojnik Ureda za
ljudska prava i prava nacionalnih man-
jina mr.sc. Branko Sočanac, članica Sav-
jeta za nacionalne manjine gđa Marija
Semenjuk Simeunović te ravnatelj škole
koreografije iz Ljviva gosp. Vladimir
Tabolta.

Pozdravne poruke učenicima Škole
prosljedili su ministar obrazovanja i
sporta prof. dr.sc. Vedran Mornar te
veleposlanik Ukrajine u RH gosp. Olek-
sandr Levčenko. Visoki uzvanici u svo-
jim pozdravnim govorima istaknuli su
kako izvođenje Ljetnih škola ima veliko
značenje za djecu ukrajinskog podrijetla
kako bi u budućnosti postali nositeljima
ukrajinske kulture u Hrvatskoj.

Tetjana Ramadž

Літня школа української мови та культури в Старом Граду на Хварі

Одним із значущих
просвітницьких проєктів
Української громади
Республіки Хорватія від часу її
заснування була організація та
проведення літніх шкіл для вивчення
української мови та культури для
дітей українського походження.
Адже мета цієї школи - збереження
національної ідентичності української
національної меншини в РХ, розвиток
позитивного відчуття та схильність до
власної національної культури і свого
походження.

За сприяння Міністерства освіти,
науки і спорту Республіки Хорватія в
чудовому місті Старі Град на острові
Хвар, в дитячому будинку відпочинку
"Славонські Брод" цього року
відбулася сьома літня школа для дітей
молодшого та середнього шкільного
віку. Навчання тривало від 25 червня
по 4 липня для дітей молодшого
шкільного віку та від 4 по 13 серпня
для старшого шкільного віку. У
літній школі навчалися 136 учнів з

різних куточків Хорватії. Навчальна
програма охоплювала такі предмети:
українська мова і література, географія
та історія України, український
народний та сучасний танець, музична
культура та різноманітні творчі
гуртки.

За організаційні питання школи
відповідав заступник голови
Української громади РХ п. Владо
Карешин, за виконання навчального
плану і програми відповідальною була
Тетяна Кочнева Рамач.

Навчальні програми та дозволяли
учнів були насичені новітніми
технологіями, цікавими формами та
методами навчання, що зацікавило
учнів у вивченні рідної мови. З учнями
працювали такі викладачі: українська
мова і література - Петрунелія
Крайник та Івана Мрзлечки,

історія України - Тетяна Кочнева
Рамач; географія України - Крістіна
Фрук, хореографія - Івіца Кшеві,
музична культура - Давор Лагузда.

Вчителі доклали чималих зусиль,
щоб через навчання приблизити
дітям образ України. Під час занять
та у вільний час викладачі передавали
учням багатство української мови,
літератури, традицій та звичаїв
українського народу. За дуже
короткий час педагогічний колектив
літньої школи успішно підготував
учнів до заключного концерту, який
традиційно проходить наприкінці
літньої школи.

Молодша група

Діти молодшого шкільного віку
навчалися в Літній школі від 24 червня
по 3 липня 2014 року. Кожного дня
викладачі разом з учнями проводили
кропітку роботу. День розпочинався
ранковою зарядкою і продовжувався
навчанням. В залежності від вікової
категорії та знання української мови
учні були поділені на чотири групи.
У двох групах були учні із Бродсько-
посавської області, сіл Каніжа і
Шумече, які вивчають українську
мову та культуру в школі протягом

● Ведучі заключного концерту

● Учні старшої групи на уроці рідної мови

року і вже мають відповідні знання з цих предметів, тому для них була розроблена складніша програма. У двох інших групах були початківці, які не мають можливості вивчати рідну мову в своїх осередках.

Перші чотири уроки були відведені для вивчення української мови, літератури, географії та історії України, а п'ятий і шостий урок - хореографії та музичної культури. Після обіду та відпочинку діти мали можливість повторювати вивчений матеріал, приймати участь у роботі творчих гуртків "Орігами", "Чарівний пензлик", а також готувалися до літературно-музичного вечора присвяченого 200-річчю від дня народження видатного українського поета і художника Т. Г. Шевченка. Після відпочинку під наглядом вчителів учні приймали участь у спортивних забавах і змаганнях, які проводилися на морі.

Після вечері, згідно з навчальною програмою, були організовані навчальні ігри та розважальні програми. Найцікавішими для дітей виявилися "Карооке" та "Козацькі забави".

У патріотичному дусі пройшов літературно-музичний вечір присвячений українському пророку Тарасу Шевченку. Учні всі разом прочитали напам'ять молитву Шевченка - його "Заповіт".

Набуті знання з музичної культури та хореографії учні презентували мешканцям Старі Града, а також численній туристичній групі з України (Стрий, Львів, Івано-Франківськ) на заключному концерті, який відбувся 3 липня 2014 року. Туристи з України були приємно здивовані тим, що далеко від домівки почули рідну мову, пісню та поезію. Вони подякували викладачам літньої школи за змістовну, патріотичну концертну програму та побажали учням успіхів у вивченні рідної мови, культури та збереженні традицій своїх предків.

Старша група

Учні старшого шкільного віку навчалися в літній школі від 4 по 13

серпня 2014 року. Під час уроків та проведення різних позаурочних заходів викладачі доносили до своїх вихованців красу та багатство української мови, літератури, знайомили учнів з історією України, її сьогоденням, розмаїттям звичаїв і традицій прабадьківщини. Особливе місце в навчальній програмі мали уроки хореографії та музики.

У старшій групі навчалися 72 учнів, які в залежності від знання української мови були поділені на чотири групи. Заняття розпочиналися кожного дня о 8.30 після ранкової зарядки та сніданку. Після обіду й відпочинку учні під наглядом викладачів мали можливість насолоджуватися красотою Адриатичного моря, а також приймати участь у роботі театрального, художнього, літературного та спортивного гуртків. Кожного дня після вечері були організовані навчальні, пізнавальні ігри, в яких учасники літньої школи могли проявити свої індивідуальні здібності, розширити коло знайомств, самооцінити власні здібності та якості, позмагатися з ровесниками. А учні з найкращими результатами були нагороджені грамотами на заключному концерті. Так, з юнацьким запалом, масою позитивних емоцій, у теплій, дружній атмосфері пройшли конкурси "Карооке у таборі", "Міс-2014", "Козацькі забави".

Урочисто проведений літературно-музичний вечір присвячений 200-ій річниці від дня народження відомого поета, художника, пророка України - Тараса Григоровича Шевченка. Життєвий і творчий шлях письменника українською і хорватською мовами презентували ведучі вечора Іванна Ступ'як та Міо Росандіч, інші учні доповнювали їх віршами поета. Члени театрального гуртка презентували п'єсу "Шевченко - художник", а учнівський хоровий колектив у супроводі ансамблю тамбуристів виконав пісні на слова Т. Шевченка.

Незабутнім став спільний концерт юнацького танцювального ансамблю літньої школи та ансамблю бандуристів

Львівського національного університету, який відбувся 9 серпня 2014 року на центральній площі прекрасного містечка Старі Град. Яскрава концертна програма зацікавила місцевих жителів, туристів, а передусім гостей з України.

Літню школу з вивчення української мови та культури цього року відвідали представники хорватських засобів масової інформації та телебачення. Літня школа стала темою "Призми", телепередачі про національні меншини, яку демонстрували на хорватському телебаченні 16 серпня 2014 року. Ведучі та гості програми ознайомили глядачів з принципами організації та роботи у літній школі, значенням цього просвітницького проекту для дітей українського походження в Республіці Хорватія.

Традиційно наприкінці літньої школи учні демонструють набуті знання на заключному концерті. Урочистий концерт учнів старшої групи відбувся 12 серпня 2014 року. Святкова програма включала поезію Т. Шевченка, видатних українських поетів, українські народні та сучасні пісні під супроводом вокального ансамблю.

Після вручення свідоцтв про закінчення літньої школи та похвальних грамот до учнів з вітальними словами звернулися відповідальний з організаційних питань літньої школи Владо Карешин, директор Управління з прав людини і національних меншин Бранко Сочанац, член Ради з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунович, директор Львівської хореографічної школи Володимир Таболта.

Вітальні листівки учням надіслали міністр науки освіти та спорту РХ Ведран Морнар та Посол України в РХ Олександр Левченко, в яких було зазначено, що проведення літніх шкіл має велике значення для дітей українського походження, адже саме вони в майбутньому стануть носіями української культури в Хорватії.

Тетяна Рамач

У Ворохті відбувся табір української молоді діаспори

● Учасники табору

З 17-25 серпня 2014 року в серці Українських Карпат, селищі Ворохта, відбувся табір української молоді діаспори, організатором якого був Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій "СКУМО". Табір відбувся в рамках проведення річних зборів Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій, що з 25-29 серпня проходили в Івано-Франківську.

Приїхавши до Ворохти, молодь світового українства зібралася біля нічної ватри знайомств. Всі учасники табору, які приїхали з більше 30 країн світу, представилися хто і звідки вони. Це були представники з Польщі, Казахстану, Німеччини, Прибалтійських країн, Росії, Японії, Іспанії, Хорватії, Сербії тощо. Українську молодь з Хорватії представили активні члени Української громади в Хорватії – Ірина Семенюк та Давор Лагудза. Програма табору була добре зорганізована, повна різних навчальних тренінгів і презентацій, цікавих майстер-класів, екскурсій тощо.

● Майстер клас з народного мистецтва

Першого дня проведення молодіжного табору у Ворохті голова "СКУМО" Мирослав Гочак ознайомив усіх учасників з роботою та історією "СКУМО". Після цікавої презентації та обідньої перерви був організований майстер-клас з вироблення ляльок-мотанок, який провели молоді майстри з Івано-Франківська, з магазину-майстерні "Шуфля".

Наступного дня був проведений іще один майстер-клас про те, як вдома зробити свій особистий щоденник з народними мотивами.

Другого дня вранці всі учасники одягнули українські народні костюми та поїхали на храмове свято Спасу до чарівного карпатського села Криворівня.

Там після святкової літургії відбулося посвячення фруктів та цікава фотосесія.

По поверненні із Криворівні учасники мали нагоду послухати цікаві лекції про лідерство та якість лідерства, після яких відбулася дискусія на тему "Напрямки роботи і розвиток молодіжних організацій". Під час дискусії учасники дізналися багато нового та цікавого, а також зрозуміли важливу роль молодіжних організацій в діяльності української діаспори.

Після вечері організатори запропонували учасникам гуцульські забави. Представники української діаспори з Хорватії Ірина Семенюк та Давор Лагудза під час гуцульських забав провели для своїх ровесників майстер-клас з українських народних танців. Адже обоє від раннього дитинства вивчали українські танці та з великим захопленням танцювали на різних культурних заходах у своїх осередках, в інших містах Хорватії та за її межами, презентуючи українську культуру, зокрема українські народні танці. Учасники були приємно здивовані вмінню та майстерності ведучих, тому щиро подякували за чудове навчання.

Третього дня, після тренінгу та лекції про комунікаційні навички, всі

учасники представили свої організації та їхню роботу і діяльність.

По обідній перерві був проведений повчальний майстер-клас зі стрімінгу та майстер-клас українських традиційних ігор. Цього ж дня учасники, убравшись в народні костюми, зробили професійну фотосесію на полонині за спортивним комплексом, в якому відбувався табір.

Ввечері організатори провели так званий вечір міжнародної кухні. На цьому вечорі саме національними стравами учасники представили країни свого проживання. Наступного дня зранку проведена зустріч із представниками засобів масової інформації, які цікавилися роботою молодіжного табору діаспори. Учасники молодіжного табору радо співпрацювали з представниками українських та світських ЗМІ.

У рамках роботи табору відбувся тренінг та лекція про новітні підходи до роботи громадських організацій. Викладачі презентували учасникам сучасні методи підходу та мотивації молоді до роботи на громадських засадах.

Гостем табору був український кінематограф Василь Ілашук, який прочитав лекцію про створення та проблеми сучасного українського кіно. Він продемонстрував молоді декілька трейлерів до сучасних українських фільмів. На розсуд учасникам табору був представлений фільм присвячений Героям Майдану – "Небесній Сотні" під назвою "Листи з Майдану".

Молоді й талановиті представники української діаспори з Хорватії, Казахстану та Японії написали слова та музику для неофіційного гімну СКУМО під назвою "Ода до СКУМО" та зняли в студії Християнського радіо

● Представники з Хорватії в День українського прапора

“Дзвони” в Івано-Франківську.

У п'ятницю, 22 серпня 2014 року, після сніданку всі учасники зібралися на підйом на найвищий пункт Українських Карпат – гору Говерлу. Вражаючи красу Українських Карпат дуже важко описати словами. Учасники були в захопленні від цього походу. Піднявшись на Говерлу, молоді представники української діаспори із цілого світу дружньо заспівали гімн України, побажавши щасливої долі своїй Неньці Україні. Цікавою була зустріч з хлопцями та дівчатами з України, які презентували учасникам табору сучасний український спорт – бойовий гопак. Після чудової презентації всі добре зрозуміли, який це за спорт та наскільки українці сильний і волелюбний народ.

Була проведена зустріч із заслуженими та відомими психологами з Івано-Франківська, які провели з учасниками практичне заняття на тему “Постановка та досягнення цілей”, метою якого було

навчитися розуміти себе та людей у своєму оточенні. Психологи вміло пояснили різні підходи для досягнення своїх цілей в особистому житті та в професійній сфері.

Того ж дня провели тренінг по рекламах, маркетингу, піару та воркшопу.

Оскільки того дня був День українського прапора, молодь світового українства розгорнула синьо-жовтий прапор довжиною 120 квадратних метрів.

В День незалежності України, 24 серпня 2014 року, всі разом поїхали на екскурсію в Буковель – найбільший гірськолижний курорт України. Там, біля міського штучного озера, юні представники української діаспори зробили чудовий флешмоб: привітали Неньку Україну з днем її незалежності різними мовами світу, між якими була і хорватська.

По поверненні з Буковеля всі разом зібралися за круглим столом підвести підсумки Молодіжного табору діаспори. Учасники табору дійшли до висновку, що українці, які проживають за межами України, досягли певних успіхів у збереженні національної ідентичності, а також мають своєрідні проблеми, які відрізняються від країни до країни.

Представники української молоді з Хорватії звернули увагу на те, що українська громада Хорватії не має окремої української молодіжної організації.

Тому учасники Молодіжного табору діаспори, як представники української молоді в Хорватії, лишають на розгляд керівникам центральної організації українців РХ – Української громади Республіки Хорватія питання створення молодіжної організації українців у Хорватії.

Давор Лагудза

U Vorohi održan Kamp ukrajinske mladeži dijaspore

Od 17. 25. kolovoza 2014. godine, u srcu ukrajinskih Karpat, mjestu Vorohi, održan – je Kamp ukrajinske mladeži dijaspore u organizaciji Svjetskog kongresa ukrajinskih omladinskih organizacija “SKUMO”. Kamp je održan u okviru godišnje skupštine Svjetskog kongresa ukrajinskih omladinskih organizacija “SKUMO”, koja se održavala u Ivano-Frankivsku od 25. –29. kolovoza o. g.

Došavši u Vorohu, mladež Svjetskog ukrajinstva okupila se oko večernje logorske vatre. Svi sudionici Kampa, koji su doputovali iz više od 30 država svijeta, predstavili su se tko su i odakle dolaze. Bili su tu predstavnici iz Poljske, Kazahstana, Njemačke, Pribaltičkih zemalja, Rusije, Japana, Španjolske, Hrvatske, Srbije i dr. Ukrajinsku mladež iz Hrvatske predstavljali su aktivni članovi Ukrajinske zajednice u Hrvatskoj – Irena Semenjuk i Davor Lagudza.

Sam program Kampa bio je veoma

dobro osmišljen, pun raznih poučnih treninga i prezentacija, zanimljivih tečajeva, ekskurzija...

Prvog dana Kampa u Vorohi, predsjednik “SKUMO” gospodin Miroslav Hoćak, iz Novog Sada, upoznao je prisutne s radom i poviješću “SKUMO”. Nakon zanimljive prezentacije o samome organizatoru te pauze za ručak, u Vorohu su doputovali mladi majstori iz Ivano-Frankivska iz radionice “Šufija” koji su održali tečaj izrade ukrajinskih narodnih motanih lutaka. Ti isti majstori su sutradan održali još jedan tečaj – naučili su sudionike Kampa kako napraviti svoj osobni rokovnik s narodnim motivima.

Drugoga dana Kampa, u jutro, sudionici su, odjenuvši se u narodne nošnje, otputovali na crkveni praznik – Spasa – u prekrasno karpatsko selo Kryvorivnja. Nakon svečane mise posvećene su košarice s voćem te organiziran profesionalni foto-session. Po povratku iz Kryvorivnje, sudionici su imali priliku

poslušati zanimljive lekcije na temu liderstva te snagu liderstva, nakon čega se razvila diskusija na temu “Smjerovi rada i razvoj omladinskih organizacija”. Iz te diskusije mnoštvo sudionika je imalo mogućnost naučiti i bolje razumjeti veliku ulogu omladinskih organizacija u našoj ukrajinskoj dijaspori. Nakon večere, organizatori su za sudionike kampa pripremili huculsku zabavu, na kojoj su naši predstavnici – Irena Semenjuk i Davor Lagudza – održali tečaj ukrajinskih narodnih plesova. Svi sudionici su bili oduševljeni talentom i znanjem voditelja spomenutog tečaja i zahvaljivali za učenje na tečaju.

Trećega dana, nakon treninga i lekcije o komunikacijskim vještinama, svi su sudionici predstavili rad svojih organizacija. Nakon pauze za ručak, održan je tečaj striminga i tečaj iz ukrajinskih tradicijskih igara. Nakon poucnog dijela dana, sudionici su se odjenuli u narodne nošnje te uradili još jedan foto-session, ali ovdoga puta na prostranoj livadi iza sportskog kompleksa u kome se održavao Kamp. Nakon večere, organizatori su u suradnji sa sudionicima Kampa organizirali večer međunarodne kuhinje. Tu je svaki sudionik kroz tradicijsku kuhinju predstavio zemlju iz koje dolazi.

Sljedećeg dana održan je susret s predstavnicima medija. Na tom susretu su sudionici omladinskog Kampa surađivali s predstavnicima medija, koji su detaljno rasvijetlili rad s ukrajinskim i svjetskim medijima. Nakon tog susreta, održan je trening i lekcija o novim pristupima radu druga građana. Tu su naučili sudionike Kampa kako suvremeno pristupiti mladeži i privući ih radu udruga građana.

Poslije ručka, suvremeni ukrajinski kinematograf – Vasylyl Ilaščuk – održao je predavanje o stvaranju i problemima suvremenog ukrajinskog filma te pokazao nekoliko trailersa o suvremenim ukrajinskim filmovima, a nakon večere sudionici Kampa imali su mogućnost pogledati film posvećen stradalima u Majdanskoj revoluciji u Kyjivu – “Pisma s Majdana”.

Te iste večeri, mladi i talentirani predstavnici iz Hrvatske, Kazahstana i Japana napisali su riječi i glazbu za neslužbenu himnu Svjetskog kongresa ukrajinskih omladinskih organizacija pod nazivom “Oda SKUMO”. Ti isti mladi ljudi su snimili pjesmu u studiju Kršćanskog radija “Dzvony” u Ivano-Frankivsku.

U petak 22. kolovoza 2014. godine, nakon doručka svi sudionici su krenuli na planinarenje, a glavni cilj planinarenja bio je najviši vrh Ukrajinskih Karpata – Hoverla (2 061 m). Teško je riječima opisati ljepotu ukrajinskih Karpata. Popevši se na Hoverlu, svi su zajedno zapjevali ukrajinsku himnu i poželjeli ljepšu sudbinu Majci Ukrajini. Po povratku s planinarenja, u kompleksu gdje se održavao Kamp, dočekali su nas mladi dečki i djevojke te prezentirali suvremeni ukrajinski sport – bojevny hopak. Nakon prezentacije i demonstracije ovoga sporta, svi su bolje shvatili kakav je to sport te da su Ukrajinci veoma jak narod.

Sljedećeg dana su psiholozi iz Ivano-Frankivska, koji su poznati diljem Ukrajine, održali praktični dio predavanja “Postavljanje i doseganje ciljeva”, gdje su svi naučili ljepše razumjeti sebe i ljude u svome okruženju. Prezentirali su razne

● Sa snimanja pjesme “Oda SKUMO”

načine ostvarivanja ciljeva, kako u osobnom životu, tako i u profesionalnom. Toga dana se održao i trening na temu reklama, marketinga i piar-a te trening o workshopu. Kako je toga dana bio Dan ukrajinske zastave, Ukrajinska mladež svjetskog ukrajinstva razvukla je plavozutu zastavu dužine 120 m2.

Na Dan ukrajinske neovisnosti, 24. kolovoza 2014. godine, svi sudionici zajedno su otputovali na ekskurziju u Bukovelj – najveće skijališno odredište u Ukrajini. Tamo su sudionici Kampa, u blizini mjesnog umjetnog jezera, putem video-kamera pozdravili Ukrajinu i čestitali joj Dan neovisnosti na raznim jezicima svijeta, među kojima je bio i hrvatski. Nakon povratka iz Bukovelja, sudionici Kampa su se okupili za okrugli stol kako bi razmotrili i donijeli zaključke o ovogodišnjem Kampu mladeži dijaspore. Mladež ukrajinske dijaspore došla je do važnog zaključka razgovarajući

za okruglim stolom. Mladež svjetskog ukrajinstva okupila se kako bi razmatrala razne probleme mladih Ukrajinaca u dijaspori. To su problemi koji se razlikuju od države do države. Naprimjer, kod nas u Republici Hrvatskoj glavni problem je taj što mi nemamo posebnu ukrajinsku omladinsku organizaciju. Mi, kao predstavnici ukrajinske mladeži u Hrvatskoj, ostavljamo na razmatranje vodstvu Ukrajinske zajednice pitanje organizacije mladih i kod nas u Hrvatskoj.

Naglašavamo kako su ovakvi omladinski kampovi jako dobri i poučni, jer u današnje vrijeme Interneta jako se puno mladih u pogrešnom smjeru okreće od tradicije, srami svoga identiteta te da bi se trebalo, u svakome pogledu, podržati mlade i talentirane entuzijaste u njihovom naumu edukacije na ovakvim ili sličnim kampovima.

Davor Lagudza

Річні збори Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій “Івано-Франківськ 2014”

● Флешмоб “Ії 23”

У рамках проведення у Прикарпатті Форуму української молоді діаспори “Франківськ 2014” в Івано-Франківську відбулися Річні збори та Конференція Світового

Конгресу Українських Молодіжних Організацій (СКУМО). У Форумі приймали участь понад 100 учасників з близько 30 країн світу: Румунії, Болгарії, Росії, Вірменії, Грузії, Литви, Естонії, Німеччини, Нідерландів,

Іспанії, Казахстану, Хорватії, Сербії, Японії та інші.

Головною метою Форуму було об'єднання та консолідація світового українства, розбудова міжнародних структур та розвиток неформальних форм навчання молоді, і, звичайно, створення єдиного інформаційного ресурсу за для популяризації позитивного іміджу України на міжнародному рівні. Одним словом, Річні збори СКУМО – захід, який об'єднує навколо себе тисячі небайдужих українців з усього світу, які прагнуть розбудовувати українське суспільство, які сильні духом.

Напередодні річних зборів, 25 серпня 2014 року, в Центрі патріотичного виховання учнівської молоді імені Степана Бандери відбулася презентація міжнародної

Учасники Форуму – Давор Лагудза та Ірина Семенюк (перші зліва)

пересувної фотовиставки українського фотографа Дмитра Собокара "Обличчя Майдану". Як відзначає автор ідеї, представник української діаспори Тетяна Казакова (Санкт-Петербург, Росія), головною метою фотовиставки є максимальне донесення до світової громадськості об'єктивної, неупередженої інформації щодо подій в Україні у період Революції. Окрім презентацій у містах України, фотовиставку Дмитра Собокара "Обличчя Майдану" (Face of Maidan), починаючи із жовтня, планується показати також у Австрії, Німеччині, Польщі, Хорватії, Сербії, Болгарії, Угорщині, Іспанії тощо.

Отже, на початку відкриття Річних зборів, 26 серпня 2014 року, відбулася молитва-благословення. Присутні вшанували хвилиною мовчання Героїв Небесної сотні та Воїнів, які загинули в ході проведення війни

на Сході України, а опісля виконали Державний Гімн.

На Форумі були присутні керівництво Світового Конгресу Українців, віце-прем'єр-міністра України Олександр Сич, міністр молоді і спорту Дмитро Булатов, заступник міністра доходів і зборів України Михайло Ноняк, голова Івано-Франківської ОДА Андрій Троценко, голова Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України Михайло Мельник, представник української національної меншини Бродсько-посавської області в Республіці Хорватія Михайло Семенюк, духовенство, бізнесмени та народні депутати України. Таким чином, Форум об'єднав навколо себе різних за віком та статусом громадян України та української діаспори, які на спільних зустрічах, тематичних сесіях, робочих засіданнях та панельних

дискусіях обмінювалися досвідом і спілкувалися у неформальній обстановці.

Усі делегати (з Хорватії - Давор Лагудза) та гості (з Хорватії - Ірина Семенюк) заходу співпрацювали у форматі панельних дискусій на різні теми, зокрема: "Ключова роль молоді у лобюванні українських інтересів", "Єдиний український інформаційний простір: реальна можливість чи міф?", "Економічний розвиток світового українства: шляхи та інструменти досягнення", "Збереження та розвиток української національної спадщини".

Останнього дня, після ухвалення резолюцій Річних зборів, учасники Форуму української молоді діаспори "Івано-Франківськ 2014" вчинили флешмоб "Й-23" та босоніж пройшлися від Меморіального скверу аж до Бастіону на підтримку незалежної, єдиної України. Також небайдужа молодь засвітила свічки полеглим воїнам, які загинули за Україну.

Учасники акції несли картину під назвою "Й-23", яку створили молоді художники з Києва під керівництвом Дмитра Ніколюка. Образ дівчини, зображеної на картині, символізує молоду незалежну Україну, яка прагне до світлого і мирного майбутнього. Картина була виставлена на благодійний аукціон. Кошти, зібрані під час аукціону, будуть перераховані на лікування військових із зони АТО.

Після акції підтримки українських військових, в центрі Івано-Франківська відбувся фестиваль "Діаспора-Фест", в якому приймали участь гурти з української діаспори: "Горпина" з Польщі та "Свята ватра" з Естонії.

Давор Лагудза

Покладання вінків до пам'ятки Івану Франку

Godišnja skupština Svjetskog Kongresa Ukrajinских Omladinskih Organizacija "Ivano-Frankivsk 2014."

● Delegati i gosti godišnje skupštine SKUMO

U okviru održavanja Foruma ukrajinske mladeži dijaspore "Frankivsk 2014." u Prikarpatju, gradu Ivano-Frankivsku održana je Godišnja skupština te konferencija Svjetskog kongresa ukrajinskih omladinskih organizacija "SKUMO". Na Forumu je sudjelovalo preko stotinu sudionika iz 30 zemalja svijeta: Rumunjska, Bugarska, Rusija, Armenija, Gruzija, Litva, Estonija, Njemačka, Nizozemska, Španjolska, Kazahstan, Hrvatska, Srbija, Japan i dr.

Glavni cilj Foruma bilo je objedinjavanje te konsolidacija svjetskog ukrajinstva, gradnja međunarodnih struktura te razvoj neformalnih načina izučavanja mladeži, i, naravno, stvaranje jedinstvenog informacijskog resursa radi popularizacije pozitivnog imidža Ukrajine na međunarodnom nivou. Jednom riječju, godišnja skupština "SKUMO" je događaj koji okuplja oko sebe tisuće Ukrajinaca iz cijeloga svijeta, duhom jakih ljudi, koji nastoje i teže sagraditi i bolje organizirati ukrajinski narod u svijetu.

Dan prije otvaranja Godišnje skupštine, 25. kolovoza 2014. godine, u Centru patriotskog odgoja učeničke mladeži "Stepan Bandera" otvorena je međunarodna putujuća izložba fotografija "Lica Majdana", ukrajinskog fotografa Dmytra Sobokare. Kako pojašnjava

idejni autor izložbe, predstavnik ukrajinske dijaspore iz Rusije Tetyana Kazakova, glavni cilj izložbe je maksimalno pokazati svjetskoj javnosti prave informacije o događajima u Ukrajini za vrijeme Majdanske revolucije. Osim prezentacija u gradovima Ukrajine, izložbu Dmytra Sobokare "Lica Majdana" ("Face of Maidan"), počinjući od listopada, planira se pokazati i u Austriji, Njemačkoj, Poljskoj, Hrvatskoj, Srbiji, Bugarskoj, Mađarskoj, Španjolskoj i drugdje.

Na samome početku otvaranja Godišnje skupštine, 26. kolovoza 2014. godine, svećenstvo se zajedno s prisutnima pomolilo i blagoslovilo ovaj važan događaj. Prisutni su minutom šutnje odali počast poginulima na Majdanu te na bojišnici na Istoku Ukrajine a tek nakon toga izveli državnu himnu Ukrajine.

Na Forumu je bilo prisutno vodstvo Svjetskog kongresa Ukrajinaca, Europskog kongresa Ukrajinaca, v.d. premijer Ukrajine Oleksandr Syč, ministar mladeži i sporta Ukrajine Dmytro Bulatov, zamjenik ministra prihoda Ukrajine Myhajlo Honjak, predsjednik Ivano-Frankivske Oblasne državne administracije Andrij Trocenko, predsjednik Komiteta tjelesnog odgoja i sporta pri Ministarstvu prosvjete i znanosti Ukrajine Myhajlo Melnyk, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Brods-

ko-posavske županije u Hrvatskoj Mihaelo Semenjuk, svećenstvo, biznismeni te narodni zastupnici Parlamenta Ukrajine. Na taj način, Forum je okupio različite dobne i statusne skupine ljudi iz Ukrajine te ukrajinske dijaspore, koji su na zajedničkim skupovima, tematskim okruglim stolovima, radnim sjednicama te panelnim diskusijama podijelili svoja iskustva i razgovarali u neformalnom ozračju.

Svi delegati (iz Hrvatske – Davor Lagudza) te gosti (iz Hrvatske – Irena Semenjuk) Foruma razgovarali su u formi panelnih diskusija posvećenih raznim temama: "Ključna uloga mladeži u lobiranju ukrajinskih interesa", "Jedinstveni ukrajinski informacijski prostor: realna mogućnost ili mit?", "Ekonomski razvoj svjetskog ukrajinstva: put te instrumenti dosezanja", "Očuvanje i razvoj ukrajinskog nacionalnog nasljeđa".

Posljednjeg dana, nakon usvajanja svih rezolucija Godišnje skupštine, sudionici Foruma ukrajinske mladeži dijaspore "Ivano-Frankivsk 2014." izveli su flash mob "Njoj je 23" te su bosih nogu u tišini prošetali od Memorijalnog skvera do centra grada u znak podrške neovisnoj, jedinjoj Ukrajini. Mladež je zapalila svijeće poginulim herojima koji su svoje živote dali za Ukrajinu.

Sudionici akcije su nosili sliku pod nazivom "Njoj je 23", koju su sačinili mladi slikari iz Kyjiva pod vodstvom Dmytra Njokoljuka. Obraz djevojke naslikane na slici simbolizira mladu neovisnu Ukrajinu, koja iščekuje svijetlu i mirnu budućnost. Slika je stavljena na aukciju, a novci prikupljeni na aukciji bit će uplaćeni za liječenje vojnika s područja gdje se danas odvija rusko-ukrajinski rat.

Nakon akcije podrške ukrajinskim vojnicima, u centru grada Ivano-Frankivska održao se festival "Dijaspore-Fest" na kojemu su nastupile grupe iz ukrajinske dijaspore: "Horpyna" iz Poljske te "Svjata vatra" iz Estonije.

Davor Lagudza

● Irena Semenjuk i Davor Lagudza u Ivano-Frankivsku

● Mladež ukrajinske dijaspore

U pripremi Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske

U organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Kobzar" iz Zagreba u glavnom gradu Hrvatske – Zagrebu, u kulturnom centru Travno 4. listopada 2014. godine održat će se Središnja manifestacija Ukrajinaca RH. U pro-

gramu manifestacije sudjeluju ukrajinske udruge iz cijele Hrvatske.

Sadržaj i satnica manifestacije:

Subota, 04.10.2014.godine

1. 9,30 sati - Press konferencija / -mala dvorana Kulturnog centra Travno

2. 10,00 sati – Prvi okrugli stol na temu : “200 godina od rođenja Tarasa H. Ševčenka” – prvi dio

-mala dvorana (ili u holu) Kulturnog centra Travno

3. 11,30 sati – Dan ukrajinske ulice - posvećen 23.obljetnici neovisnosti Ukrajine – Koncert sudjelovanje uzvanika i gostiju u pozdravnom djelu, prigodni kulturno-umjetnički program, konzumacija jela i pića sa štandova s ukrajinskim specijalitetima

- otvoreni prostor u Ukrajinskoj ulici Travno

4. u 12,30 sati – nastavak okruglog stola “200 godina od rođenja Tarasa Ševčenka”

5. u 13,00 sati – ručak u restoranu

Stara zagrebačka škola

6. u 15,00 sati : Drugi okrugli stol s temom: “Situacija u Ukrajini” – danas. Predavanje N.J.E. Oleksandra Levčenka – Veleposlanika Ukrajine u RH, sudjelovanje drugih na temelju prijava za istu temu zatvoreni prostor

– mala / ili velika dvorana – zavisi o sudionicima i slušateljima

7. u 17,00 sati – Izložba slika - posvećena 200.obljetnici rođenja Tarasa G.Ševčenka, otvaranje izložbe/ prigodni pozdravi

-Hol / izložbeni prostor Kulturnog centra Travno

8. u 19,00 sati – Središnja priredba manifestacije – Koncert u kojem sudjeluju: zborovi, solisti, plesni i pjevački ansambli ukrajinskih kulturnih društava iz Vukovara, Osijeka, Slavonskog Broda, Šumeća, Kaniže, Lipovljana, Zagreba i Rijeke, te Hrvatsko Kulturno-umjetničko društvo iz Zagreba.

- Velika dvorana Kulturnog centra Travno.

Slavko Burda

Президент Світового конгресу українців зустрівся з керівництвом України та главами церков

● Українська діаспора бажає допомогти Україні в забезпеченні цілісності та миру

Президент Світового конгресу українців Євген Чолій зустрівся з Президентом, прем'єр-міністром, урядовими високопосадовцями, главами українських церков, а також з представниками ЗМІ та громадянського суспільства України.

Серія зустрічей пройшла з 6 по 12 червня 2014 р. в Києві.

Чолій зустрівся з Патріархом Української Православної Церкви Київського Патріархату Філаретом, Патріархом Української Греко-Католицької Церкви Святославом (Шевчуком).

Керівник СКУ також мав переговори з Президентом Петром Порошенком, прем'єр-міністром Арсенієм Яценюком, головою Верховної Ради Олександром Турчиновим, з віце-прем'єр-міністром та міністрами Кабінету Міністрів, з секретарем Ради національної безпеки і оборони, мером Києва, заступником Голови Національного Банку та представниками ЗМІ і громадянського суспільства України.

У ході цих зустрічей було обговорено ключові для сучасної України питання, заходи, які СКУ здійснює для підтримки України, та шляхи майбутньої співпраці.

Президент СКУ заявив про бажання української діаспори на чолі з СКУ допомогти Україні в забезпеченні її територіальної цілісності, якнайшвидшого миру, демократизації, євроінтеграції та майбутнього процвітання. Зокрема, наголошувалось на необхідності об'єднати зусилля для донесення до міжнародного співтовариства, що агресія Росії проти України є глобальною проблемою, яка загрожує миру і стабільності у всьому світі.

Окрім того, акцентувалось на потребі потужної інформаційної роботи для протидії дезінформації Росії про Україну. Як відомо, з цією метою СКУ підписав два Меморандуми про співпрацю - з Українським кризовим медіа-центром та телеканалом Еспресо TV.

Чолій запевнив українських високопосадовців та релігійних діячів,

що СКУ буде наполегливо захищати основні права українців, продовжувати координацію гуманітарної допомоги для постраждалих на Євромайданах та від російської агресії, а також просувати європейські прагнення України.

Представники української влади висловили вдячність Конгресу заявили про бажання якісно підняти рівень відносин між владними структурами України і СКУ. У зв'язку з цим було обговорено питання про підготовку Меморандуму про різнопланову співпрацю між Урядом України та СКУ.

Окрім Чолія, в більшості зустрічей взяли участь генеральний секретар СКУ, Голова Союзу Українських Організацій в Австралії Стефан Романів, заступник президента СКУ, президент Конгресу Українців Канади Павло Грод, голова Світового конгресу українських молодіжних організацій Мирослав Гочак та заступник директора представництва СКУ в Україні Марина Ярошевич.

Еспресо.TV

● Зліва направо: М. Ярошевич, М. Гочак, Е. Чолій, А. Яценюк, С. Романів та П. Грод діаспора бажає допомогти Україні в забезпеченні цілісності та миру

● Євген Чолій та Олександр Турчинов

Njemačka kancelarka Angela Merkel posjetila Ukrajinu

Merkel: Bolja kontrola rusko-ukrajinske granice ključ je mira

● Njemačka kancelarka Angela Merkel i predsjednik Ukrajine Petro Porošenko

Merkel je posjetila Kyjiv pred sastanak idući tjedan ruskog i ukrajinskog predsjednika koji se smatra dobrom prilikom za mirovni sporazum.

Njemačka kancelarka Angela Merkel poručila je u subotu da kriza u Ukrajini može biti riješena samo ako se poboljša

kontrola ukrajinsko-ruske granice preko koje, kako tvrdi Zapad, Rusija šalje oružje ukrajinskim separatistima.

Merkel je posjetila Kyjiv pred sastanak idući tjedan ruskog i ukrajinskog predsjednika koji se smatra dobrom prilikom za mirovni sporazum.

“Za uspjeh su potrebne dvije strane. Ne

možete postići mir sami. Nadam se da će razgovori s Rusijom biti uspješni”, kazala je Merkel.

Ukrajinski predsjednik Petro Porošenko i ruski predsjednik Vladimir Putin trebali bi se sastati u utorak na regionalnom summitu u Minsku.

“Planovi su na stolu... sada trebaju slijediti djela”, istaknula je Merkel na konferenciji za novinare nakon sastanka s Porošenomkom.

Poručila je da je potreban prekid vatre, ali i kao glavnu zapreku istaknula slabu kontrolu granice duge gotovo dvije tisuće kilometara.

Predložila je da se Moskva i Kijev dogovore da granicu prati OESS.

Porošenko je sugerirao da ima prostora za dogovor.

“Ukrajinska strana i naši europski partneri učiniti će sve što je moguće kako bi se postigao mir - ali ne po cijenu suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i neovisnosti Ukrajine”, rekao je.

Hina, 23.08.2014.

Summit NATO-a “Situacija je kritična: Rusija napada Ukrajinu, IS čini grozne zločine”

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen izjavio je u četvrtak da “ruska agresija na Ukrajinu” predstavlja poziv na buđenje i da se sloboda i sigurnost ne smiju smatrati zajamčenima.

“Ruska agresija na Ukrajinu poziv je na buđenje. To nas podsjeća na to da se sloboda, sigurnost i prosperitet ne smiju smatrati zajamčenim”, rekao je Rasmussen uoči početka summita NATO-a, pored Newporta u Walesu.

Rasmussen je izrazio sumnje u pogledu plana o prekidu vatre što ga je objavio ruski predsjednik Vladimir Putin.

“U vezi s tim, tzv. mirovnim planom, dopustite mi da pozdravim sve napore koji se poduzimaju na pronalaženju mirnog rješenja za krizu u Ukrajini. Međutim, računa se samo ono što se doista događa na terenu. A mi nažalost i dalje vidimo da je Rusija umiješana u destabilizaciju stanja u Ukrajini”, rekao je Rasmussen.

Ukrajinski predsjednik Petro Porošenko u srijedu je telefonski razgovorao s ruskim kolegom Vladimirom Putinom i rekao da su se dogovorili o prekidu vatre. Ubrzo je iz Putinova ureda priopćeno da nije postignut nikakav dogovor, a kasnije je Putin objavio svoj plan za prekid vatre. Međutim, taj je plan ukrajinski premijer Arsenij Jacenjuk odbacio, kazavši da je to “bacanje prašine u

oči”.

Na marginama summita i uoči njegova službenog otvaranja, čelnici vodećih zapadnih zemalja razgovarat će s ukrajinskim predsjednikom Petrom Porošenomkom o ruskoj vojnoj akciji i stanju u Ukrajini.

“Suočeni smo s dramatično promijenjenim sigurnosnim okruženjem. Na istoku, Rusija napada Ukrajinu. Na jugoistoku se pojavila teroristička organizacija, tzv. Islamska država, koja je počinila grozne zločine. Na jugu, vidimo nasilje, nesigurnost, nestabilnost”, istaknuo je Rasmussen.

“Ovaj summit je kritičan summit u kritično vrijeme. Ovdje na summitu poduzet ćemo važne korake kako bi se suprotstavili tim prijetnjama i pojačali obranu naših saveznika”, rekao je glavni tajnik, dodajući da je jači NATO potreban za “složeniji i kaotičniji svijet” kakav je danas.

Čelnici zemalja članica NATO-a sastaju se u četvrtak i petak u blizini Cardiffa u Walesu na summitu koji zbog krize u Ukrajini dolazi u trenutku najnapetijih odnosa s Rusijom od završetka Hladnog rata.

Hrvatsko izaslanstvo predvodi predsjednik Republike Ivo Josipović, a u izaslanstvu su i potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih poslova Vesna Pusić i ministar obrane Ante Kotromonović.

Uz šefove država ili vlada 28 zemalja članica sudjeluju još i čelnici partnerskih zemalja, ukupno šezdesetak državnika.

Skup se održava u luksuznom hotel-skom kompleksu Celtic Manor, pored Newporta, tridesetak kilometara od Cardiffa.

Rasmussen je istaknuo da će na ovom summitu biti “oblikovan novi NATO” i da će njegovi čelnici pokazati “odlučnost, jedinstvo i solidarnost”.

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen je ponovio najavu da će čelnici zemalja članica na summitu donijeti odluku o jačanju nazočnosti Saveza u istočnoj Europi, u što su uključene udarne postrojbe koje se mogu vrlo brzo rasporediti u slučaju potrebe.

Očekuje se da će saveznici donijeti Akcijski plan o pripravnosti (RAP), koji će NATO-u brzi odgovor na sigurnosne izazove gdje god se pojavili.

“Razgovarat ćemo o tome što pojedini saveznici i što NATO može učiniti u vezi s prijetnjama od terorističke organizacije, tzv. Islamske države. Poduzet ćemo korake na jačanju suradnje s Ukrajinom i ostalim partnerima i otvoriti novo poglavlje u našim odnosima s Afganistanom, nakon što dovršimo našu misiju ISAF do kraja ove godine”, rekao je Rasmussen.

Hina, 4. rujna 2014.

Petro Porošenko održao govor u američkom Kongresu: "Hitno trebamo još vojne opreme – nesmrtonosne i smrtonosne"

Obrćajući se američkom Kongresu ukrajinski predsjednik, Petro Porošenko, pozvao je Washington da osigura Kyjivu vojnu opremu kako bi mogao osigurati mir u svojoj zemlji. Od NATO saveza zatražio je da se Ukrajini pripiše poseban sigurnosni status.

Američki predsjednik Obama već je obećao pomoći Ukrajini s takozvanom ne ubojitom opremom poput pancirnih košulja i šljemova, ali Porošenko je ustvrdio kako to neće biti dovoljno. "Deke i naočale za noćno gledanje su zasigurno korisne, no rat se ne može dobiti s dekama. Ukrajina hitno treba vojne opreme, ubojite i neubojite

vrste", rekao je Porošenko.

Njegove izjave izazvale su ovacije među okupljenim američkim zakonodavcima, nakon čega je ukrajinski vođa pozvao NATO savez za pomoć.

"Snažno ohrabrujem SAD da Ukrajini odobri poseban sigurnosni i obrambeni status koji će se odražavati na najvišem stupnju suradnje sa zemljom koja nije članica saveza", rekao je.

Takve izjave, očekivano, izazvale su i reakciju s druge strane pa je Rusija upozorila da će približavanje NATO saveza Ukrajini, koju NATO vidi kao potencijalnu članicu, izazvati oštre reakcije iz Moskve.

Porošenko je u govoru optužio Rusiju da se vodi imperijalnim načinom razmišljanja te da gaji nostalgiju za Sovjetskim Savezom, što se odnosi na aneksiju Krima i navodnu pomoć ukrajinskim pobunjenicima. "Pozivam da ne dopustite Ukrajini da sama stoji pred ovom agresijom", referirajući se na događaje oko gruzijskih pokrajina Južne Osetije i Abhazije 2008. godine i na sukob u Moldaviji iz 1992. godine. Nakon čega je povukao paralelu između Ukrajine i Izraela. "Baš kao i Izrael, Ukrajina ima pravo braniti svoj teritorij i činit će to s hrabrošću u srcu i

predanosti u duši", rekao je.

Osim što je zatražio dodatnu vojnu pomoć Porošenko je zatražio od SAD-a da nastavi ekonomski pritisak na Rusiju. "Također apeliram na SAD da bude silovita u nastavku nametanja ekonomskog pritiska prema agresoru. Ekonomske sankcije važne su iz nekoliko razloga. Pomažu utvrditi razliku između dobra i zla. Pomažu nam očuvati visok moralni položaj i brane od zapadanja u apatiju i pragmatizam", rekao je Porošenko.

SAD su obećale poslati novu pomoć u vrijednosti od 53 milijuna dolara, od toga će se 46 milijuna odnositi na vojnu pomoć snagama sigurnosti, dok će 7 milijuna stići u obliku humanitarne pomoći.

Porošenko bi se trebao sastati i s predsjednikom SAD-a Obamom, a prije posjeta SAD-u obavio je sličan posjet u Kanadi.

Prema procjenama Ujedinjenih naroda, u ukrajinskom sukobu poginulo je 2249 ljudi, a više od 6033 osoba je ranjeno. Broj raseljenih unutar Ukrajine je otprilike 260 tisuća, dok se broj onih koji su utočište potražili u Rusiji kreće oko otprilike 814 tisuća.

advance.hr, 19. rujna 2014.

Ukrajinski premijer Jacenjuk: Putin želi uništiti neovisnu Ukrajinu i obnoviti SSSR

Ruski predsjednik Vladimir Putin želi "uništiti Ukrajinu" kao neovisnu državu, upozorio je ukrajinski premijer Arsenij Jacenjuk, pozivajući Sjedinjene Države i Europsku uniju da budu jamci mirovnog plana u Ukrajini.

"Vladimir Putin ne želi samo (separatistička) područja Doneck i Lu-

hansk (na istoku zemlje), on želi čitavu Ukrajinu" koju "želi uništiti kao neovisnu državu", rekao je Jacenjuk na godišnjoj međunarodnoj konferenciji posvećenoj proeuropskoj strategiji Ukrajine.

Jacenjuk: Putin želi obnoviti SSSR

"On ne može prihvatiti da je Ukrajina dio europske obitelji, on želi obnoviti Sovjetski Savez", dodao je, dok se očekuje da Kyjiv u utorak potpiše povijesni ugovor o pridruživanju EU-u, koji će potvrditi njegov izlazak iz ruske utjecajne sfere.

Po njegovim riječima, idući korak je uspostava "koridora" od ruske granice do ukrajinskog poluotoka Krima koji je Rusija u ožujku pripojila, kroz regije na jugu Ukrajine. Kazao je da je "prerano" govoriti o rješenju osam dana otkako je na snagu stupilo primirje između Kyjiva i proruskih separatista, uz sudjelovanje Rusije i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS). Ukrajina preslaba za bilateralu s Rusijom

"Bilateralni (mirovni) ugovor s Rusijom nije najbolja zamisao. Za takozvani

sam ženevski format, s SAD-om, EU-om i Rusijom, nismo dovoljno snažni za bilateralne pregovore s Rusijom", dodao je.

Ukrajina i Zapad optužuju Rusiju da naoružava proruske pobunjenike i da je na istok Ukrajine poslala svoje regularne snage, što Moskva nije čuje.

Svrha primirja zaključenog u Minsku je "zaustaviti pokolj" u petomjesečnom sukobu u kojemu je dosad poginulo više od 2700 ljudi, istaknuo je ukrajinski premijer.

"Bio bih sretan da mir dođe u moju zemlju, ali pitanje je uz koju cijenu", kazao je. "Borit ćemo se za našu domovinu i za našu neovisnost", zaključio je.

Ukrajina tvrdi da je odbila napad pobunjenika na zračnu luku Doneck.

Ukrajinska vojska je u subotu priopćila da je dan ranije odbila pobunjenički napad na zračnu luku u Donecku, uporištu proruskih separatista na istoku Ukrajine, usprkos primirju.

"Velik broj pobunjenika uz potporu

šest tenkova poveo je u petak u 18.30 sati po srednjoeuropskom vremenu napad na zračnu luku u Donecku koji su vojnici junački odbili", ističe u priopćenju ured za odnose s javnošću glavnog stožera ukrajinske operacije na istoku zemlje.

Pobunjenici su iz topništva gađali položaje ukrajinske vojske koja kontrolira zračnu luku, po istom izvoru. U

subotu u zoru zračna luka je gađana iz ručnih bacača.

Odgovarajući u subotu na upit AFP-a, stanovnici Donecka su rekli da su u petak iz smjera zračne luke čuli kratko ali snažno bombardiranje.

Na prilazima zračnoj luci nije bilo promjene na pobunjeničkim položajima i nije joj se moglo prići bliže. Zračna luka

je zadnjih mjeseci poprište žestokih sukoba ukrajinske vojske i pobunjenika.

Odgovarajući na pitanje novinara AFP-a, pobunjenici na terenu su rekli da je tijekom noći bilo bombardiranja ali da nisu napredovali i nisu zauzeli zračnu luku.

Hina, 13. rujna 2014

SAD i Ukrajina pokrenuli zajedničke pomorske vojne vježbe u Crnom moru, idućeg tjedna počinju kopnene vojne vježbe "Rapid Trident" na zapadu Ukrajine

Danas je počeo "Morski Povjetarac", kako se nazivaju zajedničke pomorske vojne vježbe Ukrajine i SAD-a. Vježbe dvaju mornarica održavaju se na sjeverozapadu Crnog mora, a trajati će do sutra.

"Danas je na sjeverozapadu Crnog mora počela zajednička mornarička vojna vježba SAD-a i Ukrajine pod nazivom 'Morski Povjetarac 2014'. Vježbe će trajati do 10. rujna, a cilj je uspostaviti sigurnosne mjere na prostorima koji su opasni za brodove", rekao je glasnogovornik ukrajinske vojske, Andriy Lysenko.

Iz ukrajinskog ministarstva obrane ističu kako je cilj vježbi "uspostaviti i osigurati pomorsku sigurnosnu zonu u kriznom području". Vježbe su također dio programa obrambene suradnje između Kyjiva i Washingtona koja je odobrena predsjedničkim dekretom 25. ožujka.

U vježbama sudjeluje 12 ratnih i pomoćnih brodova, uključujući i 7 ukrajinskih. Vojni zrakoplovi i helikopteri također će sudjelovati u vježbama. SAD i Ukrajina su glavni akteri u ovim vježbama, no u istima će tijekom dana također sudjelovati i predstavnici Španjolske, Kanade, Rumunjske, Gruzije i Turske.

U vježbama također sudjeluje

američki raketni razarač USS Ross, kanadska fregata HMCS Toronto, španjolska fregata ESPS Almirante Juan De Borbon te rumunjska fregata ROS Regele Ferdinand.

U izjavi američke mornarice ističe se: "Biti ćemo fokusirani na interoperabilnost i promoviranje regionalne stabilnosti i pomorske sigurnosti, kao i na jačanje međunarodnog vojnog partnerstva i stvaranje povjerenja između saveznika i partnera".

Vježbe dolaze nekoliko dana nakon

što je prihvaćen mirovni sporazum na prostoru istočne Ukrajine. Unatoč pojedinim incidentima, stanje na istoku Ukrajine još uvijek je mirno.

Rapid Trident

Idućeg tjedna u Ukrajini se pak održavaju kopnene vježbe, prve međunarodne vježbe otkako je izbila Ukrajinska kriza. Vježbe pod nazivom "Rapid Trident" (Brzi Trozubac), održavati će se na zapadu Ukrajine, a u njima će sudjelovati oko 1,300 vojnika iz ukupno 15 država. Vježbe će trajati od 15-og do 26-og rujna, a u njima će sudjelovati vojnici iz ovih 15 zemalja: SAD, Ukrajina, Azerbajdžan, Bugarska, Kanada, Gruzija, Njemačka, Britanija, Latvija, Litva, Moldavija, Norveška, Poljska, Rumunjska i Španjolska.

Vježbe "Rapid Trident" održavati će se na prostoru ukrajinskog poligona Javoriv, u Ljvivskoj oblasti, na zapadu zemlje. Rusija već sada ističe kako je vrlo zabrinuta oko ovih vježbi. No, činjenica je kako će se one održavati najzapađenije moguće - Javoriv se nalazi u neposrednoj blizini poljske granice. Od Javoriva do Donecka ima preko 1000 kilometara, usporedbe radi, do Zagreba ima otprilike duplo manje. Drugim riječima, ove vojne vježbe nisu nešto što bi trebalo utjecati na još uvijek napetu situaciju na istoku Ukrajine.

advance.hr, 9. rujna 2014.

Hrvatska može ponuditi medicinsku pomoć za zbrinjavanje ranjenika iz Ukrajine

"Od Hrvatske neće biti ništa traženo. Očito je da će se nastojati postići neki politički ciljevi, u prvom redu da se osigura mirni dijalog kako bi se pokušalo riješiti krizu u Ukrajini mirnim putem. Iznimno je važno da se kriza u Ukrajini rješava na temelju međunarodnog prava, to jest da se poštuje integritet Ukrajine. NATO kao savez želi također nastavak dijaloga", rekao je Josipović koji predvodi hrvatsko izaslanstvo na summitu NATO-a na kojem je glavna tema kriza u

Ukrajini i kako se postaviti prema Rusiji.

"Hoće li se tražiti, ne znam, nemam čarobnu kuglu, ali je jasno i imao sam više puta upite hoće li Hrvatska vojno sudjelovati, moj je odgovor - ne", rekao je Josipović. Isto tako, dodao je Josipović, nema govora o tome da se od Hrvatke zatraži stacioniranje tih snaga. Na upit kako će Hrvatska odgovoriti ako se to zatraži, rekao je: "Nema hipotetskih pitanja ni hipotetskih odgovora.

Ministar obrane Ante Kotromanović,

koji sudjeluje u hrvatskom izaslanstvu na summitu, rekao je da Hrvatska može ponuditi medicinsku pomoć za zbrinjavanje ranjenika u Hrvatskoj.

"Što se tiče Hrvatske, mi ćemo slijediti korake NATO-a. Možemo ponuditi medicinsku pomoć za sve vrste ranjenika, koji mogu doći u Hrvatsku i liječiti se. Na to smo spremni i već smo rekli da možemo na taj način pomoći", rekao je Kotromanović.

Dnevnik.hr, 4. rujna 2014.

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže s velikim entuzijazmom pripremaju nove koreografije

Mjesec lipanj za Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" – Kaniža počeo je veoma radno, zbog niza nastupa koji su slijedili, pa je Društvo radilo u punom broju. Iako je bio završetak školske godine, članovi Društva, kako stariji tako i mlađi nisu imali predaha.

Djeca su svjesna situacije i rade pod

sambla Broda te kulturno-umjetničkih društava "Šokadija" – Batrina, "Rešetari", "Vjekoslav Klačić" – Garčin, "Tomislav" – Donji Andrijevići te Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže. Djeca mlađe plesne sekcije UKPD "Taras Ševčenko" pokazali su da doista vole i znaju plesati te su s tri ukrajinska plesa oduševila kako

stavničke društava, povorku ulicama grada i nastup na ljetnoj pozornici u centru grada. Na ovoj smotri, pored gore spomenutih društava nazočili su KUDM "Bosiljak" – Derventa (BiH), KUD "Kolovit" – Gradiška (BiH), MKU "Pelmonoster" – Beli Manastir (Osječko-baranjska županija), SKC "Arija" – Subotica (Srbija) i KUD "Paklenica" – Paklenica (Sisačko-moslavačka županija). Festival je proglasila otvorenim načelnica Općine Novi Grad mr. Snježana Rajilić.

Novi Grad je grad i općina u sjevernom dijelu Republike Srpske – Bosna i Hercegovina, smješten je na ušću rijeke Sane u Unu na granici s Republikom Hrvatskom (nasuprot grada Dvor na Uni).

Na ovoj manifestaciji bilo je preko dvije tisuće posjetitelja, a kada su članovi UKPD "Taras Ševčenko" pokazali svoje umijeće oduševljenju prisutnih nije bilo kraja. Članovi UKPD iz Kaniže nastupili su s prekrasnim plesovima "Hopak" i "Povzunec" te s dvije ukrajinske narodne pjesme.

Poslije niza uspješnih nastupa tijekom ljeta, voditelji i članovi UKPD "Taras Ševčenko" se pripremaju za Središnju manifestaciju Ukrajinaca RH koja će se održati u Zagrebu, zatim ostale manifestacije, te za organizaciju i nastupe na svojoj manifestaciji u rodnoj i lijepoj Kaniži.

Mirjana Has

vodstvom svoga predsjednika i ujedno voditelja koreografije Željka Hasa, uvježbavajući novi najatraktivniji ukrajinski ples "Hopak" kojega je predsjednik sam postavio. Novu koreografiju plesači iz Kaniže prikazali su 21. lipnja 2014. godine na manifestaciji "Dani ukrajinske kulture" u Vukovaru. Naravno, najveći dio publike bio je oduševljen ovim nastupom a samo mali dio kritičan, što je dobro jer to daje plesačima motivaciju pa oni s još većim entuzijazmom pripremaju nove koreografije za nove izazove.

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža 29. lipnja 2014. godine sudjelovali su na 18. županijskoj Smotri folklor "Mi smo djeca vesela" koja je održana u selu Siče. Domaćini, Kulturno-umjetničko društvo "Radinja" – Siče i ovaj put je bio uspješan organizator manifestacije koja je okupila brojna folklorna društva i tristotinjak djece s područja cijele Brodsko-posavske županije. Usljedio je niz sjajnih nastupa njihovih gostiju, Folklornog ansambla mladih Nova Gradiška, Folklornog an-

publiku tako i župana Brodsko-posavske županije gosp. Danijela Marušića koji im je jako pljeskao. Dobrodošlicu gostima uputili su predsjednik KUD-a "Radinja" Tomislav Čvorić te načelnik Općine Nova Kapela Ivan Šmit. Siče je poznato po dječjem folkloru, a Smotru je otvorio župan Danijel Marušić.

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže 12. srpnja 2014. godine sudjelovali su na manifestaciji "Dan općine Novi Grad" (BiH) na poziv njihovog društva. Domaći KUD "Una" – Novi Grad je upriličio prijem za pred-

Revija tradicijskih nošnji i obrtništva "Nostalgija" te Eko Etno sajam u Kaštel Starom

Ukrajinsku kulturnu baštinu te tradicionalnu narodnu kuhinju predstavili članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana

Organizaciji TZ Grada Kaštela te suorganizatora Udruženja obrtnika Kaštela, Kluba K-7 Kaštela i Humanitarne udruge "Srce za srce" Kaštela, u vremenu od 20. – 22. lipnja 2014. godine u Kaštel Starom održana je peta po redu Revija tradicijskih nošnji i obrtništva "Nostalgija" te Eko etno sajam Kaštela 2014.

KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani i Udruga umirovljenika Lipovljani, kao gosti Humanitarne udruge "Srce za srce" Kaštela sudjelovali su na ovoj manifestaciji koja je počela u petak, 20. lipnja 2014. godine svečanim otvaranjem Eko etno sajma Kaštela 2014.

Na početku otvaranja Revije nastupio je domaći KUD "Zaninović" koji je prezentirao kaštelansku nošnju. U 16 sati pod nazivom "Dan otvorenih konoba" organiziran je obilazak kaštelanskih vinara kočijama te kušanje domaćih vina uz degustaciju kaštelanskih autohtonih jela u kušaonici Bedalov. Do kušaonice jela i pića, gosti su obišli kočijama još uvijek živu i plodovima bogatu maslinu – spomenik u Kaštel Štafiliću, staru više od 1500 godina, koja svjedoči o drevnim biblijskim vremenima. Nakon toga je slijedio odlazak rivom do Muzeja grada Kaštela koji se nalazi u jednoj od najbolje očuvanih kaštelanskih utvrda – u kaštelu Vitturi. Kaštel Vitturi dobro je očuvana i obnovljena utvrda od 1993. – 2011. godine te joj je vraćen izgled s početka 18. stoljeća. Ovaj Kaštel izgradio je plemićka obitelj Vitturi krajem

15. i početkom 16. stoljeća, a za vrijeme turskih napada služio je kao sklonište domaćem stanovništvu. Vožnja kočijama završila je na imanju Bedalov kušanjem morskih delicija te degustacijom kaštelanskih vina. U večernjim satima uslijedilo je okupljanje sudionika na tzv. Brcu uz nastup Sinjskih alkara, ženskih klapa "Neverin" i "Bisernice Boke", i dr. Nakon toga uslijedilo je svečano otvaranje "Kaštelanskog kulturnog ljeta" uz modnu reviju kreatora inspiriranu tradicijskom nošnjom uz prateći glazbeni program.

U subotu, 21. lipnja, program je počeo okupljanjem gostujućih KUD-ova: "Bisernice Boke", Slovenije, Lipovljana ("Karpati" i Udruga umirovljenika), Petrinje i Požege na parkiralištu u Kaštel Starom te mimohodom uz more do Brca, središnjeg trga. Po dolasku do Brca uslijedilo je predstavljanje KUD-ova gdje su se predstavili i članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" i Udruga umirovljenika iz Lipovljana, otpjevavši po dvije pjesme.

Nakon nastupa bili su predstavljeni štandovi sudionika. Članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" pripremili su štand zajedno s Udrugom umirovljenika iz Lipovljana. Mnogi su vrlo rado isprobavali ukrajinska narodna jela među kojima su bile tri vrste pyrohiv, boršč, kutja, paska, holupci, kolači i drugi zanimljivi specijaliteti. U poslijepodnevnom satima uslijedio je obilazak Kaštela brodićem, posjet muzeja u Kaštel Šućurcu te

Porat – autentičnu dalmatinsku konobu u Kaštel Starom. Navečer su se KUD-ovi 7 Kaštela te gosti iz Slovenije, Crne Gore, Poljske, Bosne i Hercegovine, Petrinje, Lipovljana, Požege i Omiša okupili na parkiralištu (ex "Plavi Jadran") te mimohodom došli do Brca gdje je uslijedila modna revija tradicijskih nošnji. Na ovoj modnoj reviji nastupili su "manekeni" dječjeg vrtića Kaštela, KUD "Ante Zaninović", udruga Polonez iz Poljske, Slovenci, Kiseljak (BIH), "Prijatelji ojkavice", "Bisernice Boke", Požege, Petrinja, predstavnici "Karpata" Lipovljani te KUD 7 Kaštela i Omiški gusari.

Dva para, članovi "Karpata" predstavili su ukrajinsku narodnu nošnju Lemka i središnje Ukrajine. Večernji program okončan je nastupima HKUD "Bečarac Lepenica" (BIH), Udruga umirovljenika Lipovljani, KUD-a Požege, "Bisernice Boke" (Crna Gora), Slovenije, KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani te domaćina KUD 7 Kaštela.

U nedjelju se domaćin još jednom predstavio plesom KUD-a 7 Kaštela nakon čega je uslijedila podjela zahvalnica svim sudionicima te degustacija kaštelanskih jela i kušanje kaštelanskih vina.

U povratku kući, sudionici iz Lipovljana obišli su lijepi grad Trogir te nakon kratkog odmora, umorni ali zadovoljni, nastavili put svojim kućama gdje su sretno stigli prije noći.

Ivan Semenjuk

Nastupi UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod

Дієча skupina, Društva, ostvarila je zapažen nastup 29. travnja 2014. u Koncertnoj dvorani I.B. Mažuranić, povodom Dana škole, OŠ "Bogoslav Šulek u Slavonskom Brodu.

Dana 6. srpnja 2014. starija folklorna skupina i mješoviti pjevački zbor Društva, sudjelovali su na 14. Smotri ukrajinskog kulturno umjetničkog stvaralaštva "Červona kalyna", u Devetini, Bosna i Hercegovina, koju je organiziralo KPUU "Taras Ševčenko" Banja Luka. Bila je to prilika za prikaz kulturnog stvaralaštva i susret s prijateljima iz

Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije.

Izuzetno važan i uspješan nastup Društvo je ostvarilo 23. kolovoza 2014.

kao predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, na "Lipovljanskim susretima 2014. – obnovljenoj kulturnoj manifestaciji nacionalnih manjina koje žive u RH. Posjetiteljima "Lipovljanskih susreta" starija folklorna

skupina i mješoviti pjevački zbor Društva predstavili su se izvedbom svatovskih običaja u Ukrajini. Za prekrasan nastup na lipovljanskoj pozornici, 50-ak članova Društva-plesači, pjevači i orkestar nagrađeni su dugotrajnim i jakim pljeskom publike. Koreografiju za svatovske običaje u Ukrajini, postavio je Ivica Kševi, a glazbenu obradu Josipa Hmilevski i Sanja Stičinski.

Na poziv KUD-a "Kamen" – Sirač, Društvo je 06. rujna 2014. prvi put nastupilo na folklornoj manifestaciji "Dani šljiva i rakija u Siraču 2014." Starija folklorna skupina izvela je Hopak a zajedno sa zborom prikazani su "Svatovski običaji u Ukrajini".

Jasna Bek

Міжнародний кінофестиваль у Вуковарі

Від 25 до 30 серпня 2014 року у Вуковарі проходив 8 міжнародний кінофестиваль, який проводиться в місті від 2007 року.

У рамках конкурсної програми фестивалю демонструвалися фільми із Дунайського регіону. Участь у кіноконкурсі прийняли такі країни: Хорватія, Україна, Австрія, Болгарія, Молдова, Румунія, Словачія, Боснія і Герцеговина, Чехія, Черногорія, Сербія і Словенія. Директор фестивалю був Ігор Раконіч, продюсер - Дамір Рупчіч.

Документальне та ігрове кіно мешканці та гості міста могли

дивитися на терасі Агенції водних шляхів у Вуковарі, площі палацу Елτζ, Сіне Стару Вуковар, Борово Кіно, Вуковарської аді, Центру знання Вінковці, Парку музею Жупаня.

Восьмий фільм фестивалю подунавських земель відкрив заступник міністра культури Республіки Хорватія Беріслав Шіпуш. До чисельної публіки звернувся директор фестивалю Ігор Раконіч, мер Вуковара Іван Пенава, голова Вуковарсько-сріємської обласної ради Божідар Галіч.

Програма фестивалю була різноманітною та насиченою різними заходами. Окрім 81 фільму

в 12 категоріях, які були показані на фестивалі, були проведені спеціальні покази, дискусії, пресконференції, презентації, спец-проекти і т.д.

У організації фестивалю прийняли участь і національні меншини міста Вуковар, які презентували свою автентичну культуру і гастрономію. Українську національну меншину представили старше і молодше покоління Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка із Вуковара.

Фестиваль пройшов успішно, згуртувавши велику кількість шанувальників культури.

Тетяна Рамач

Stari žetveni običaji u Novoj Subockoj

U organizaciji Grada Novske, Turističke zajednice Sisačko-moslavačke županije, Turističke zajednice Grada Novske, općine Lipovljani, OPG Vjera Ožoga i automehaničarske radionice Ivana Ožoga, dana 6. srpnja 2014. godine održana je 3. manifestacija “Stari žetveni običaji” na imanju obitelji Ožoga u Novoj Subockoj.

Manifestacija je počela otvaranjem izložbe starih strojeva i alata te prezentacijom starih zanata. Uz brižno sakupljanje starih strojeva obitelji Ožoga, izloženi su mnogi strojevi i alati kojih se starije generacije prisjećaju s nostalgijom i koji su nekada bili glavno oruđe za rad pri obradi zemlje, prvenstveno u žetvenim radovima.

Na otvaranju izložbe prisustvovalo je oko 200 posjetitelja, među njima bili su i čelnici TZ Sisačko-moslavačke županije i grada Novske, načelnik općine Lipovljani Mario Ribar, te gradonačelnik Novske Vlado Klasan koji je ujedno i otvorio ovu izložbu i kompletnu manifestaciju.

Usljedila je i prezentacija pripreme kruha za pečenje i samo pečenje u krušnoj peći na starinski način, što se danas rijetko može vidjeti. Nakon stavljanja kruha u krušnu peć, formirana je svečana žetvena povorka koja se uputila od mjesta održavanja manifestacije – na polje zasijano pšenicom gdje je prikazana žetva na starinski način, točnije, skidanje pšenice s polja srpom, potom ručnom kosom i zaprežnom kosom. U ovoj povorci sudjelovao je i jedan par u ukrajinskoj lemkičkoj nošnji, pošto je obitelj Ožoga potomak Lemka, a u Novoj Subockoj i živi većina Lemka kao nacionalna manjina u RH.

U košnji pšenice ručnom kosom, između ostalih, predstavili su se gradonačelnik Novske i načelnik općine Lipovljani, kojima je taj posao dobro išao. Ovako pokošena pšenica i spremljena u snopove, odvezena je do vršalice gdje je prezentirana vršidba na starinski način, prije pojave kombajna na poljima.

Manifestacija je u poslijepodnevnom satima doživjela svoju kulminaciju uz nastup kulturno-umjetničkih društava. Prvo je nastupila Udruga žena “Subočanke” iz Nove Subocke, koje su sudjelovale i u žetvenoj povorci, otpjevavši dvije pjesme. KUD “Brestača” iz susjednog sela otplesao je jedan ples i otpjevao jednu pjesmu, da bi potom nastupile udruge iz Lipovljana. “Česka beseda” – Lipovljani se predstavila jednim plesom i jednom pjesmom, da bi tada pjevačka skupina Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca “Karpati” – Lipovljani, u skladu s Lemcima kao pretežitim stanovništvom Nove Subocke otpjevala dvije prigodne lemkičke pjesme, a svoj nastup su završili jednom veselom ukrajinskom pjesmom koja je razgalila srca i zagrijala dlanove prisutnih posjetitelja. Kulturno-umjetnički program je okončala Udruga umirovljenika Lipovljani s dvije prigodne pjesme. Uz glazbu, u izvedbi Udruge umirovljenika, nastavilo se zajedničko druženje.

Ivan Semenjuk

● Zbor KPD Ukrajinaca “Karpati” - Lipovljani

Poziv hrvatskih biskupa na molitvu za Ukrajinu svjetlo je u tami naše patnje

Hrvatski biskupi pozvali su sve vjernike, kako svećenike, redovnice i redovnike, tako i sve laike i ljude dobre volje, da sutra uprave svoje žarke molitve za mir u Ukrajini i Iraku. Povodom toga objavljujemo tekst našeg suradnika, grkokatoličkog svećenika iz Ukrajine Oresta Wilčynskog, koji progovara o duhovnoj i političkoj situaciji u svojoj zemlji.

Sutrašnju nedjelju 14. rujna, hrvatski su biskupi proglasili danom molitve za kršćane Iraka i Ukrajine. Situacija s progonom kršćana u Iraku dosta je poznata u svijetu, ali situacija sa stradavanjem i progonom kršćana u Ukrajini manje je poznata u Europi, iako Ukrajina sa članicama EU-a dijeli isti kontinent.

Crkva u Hrvata ima jake veze s ukrajinskim katolicima. Primjerice, nakon pada komunizma, Hrvatska pokrajina Družbe Isusove školovala je određeni broj grkokatoličkih bogoslova iz Ukrajine na svom Filozofsko-teološkom institutu u Zagrebu, a određeni je broj ukrajinskih bogoslova školovan u Đakovačkoj biskupiji. Godine 1996. blagopokojni kardinal Franjo Kuharić bio je nazočan na proslavi 400. obljetnice Brestske unije kao papinski legat. Od 1999. do 2002. funkciju apostolskog nuncija u Ukrajini obavljao je nadbiskup Nikola Eterović. Crkva u Hrvata glasom nadbiskupa zagrebačkog mons. Josipa Bozanića jedna je od prvih izrazila molitvenu potporu narodu Ukrajine pred licem ruske agresije.

Tragični događaji u Ukrajini u mnogočemu su slični tragediji koju je proživljavala Hrvatska tijekom Domovinskog rata. Valovi izbjeglica, masakriranje civilnog stanovništva, uništenje crkava, okupacija dijela teritorija. I „potpora“ međunarodne zajednice koja ostaje na verbalnoj razini. Kao nekada Hrvatskoj, tako su danas Ukrajini susjedni narod i država utonuli u ludilo nacionalnog i vjerskog šovinizma i mržnje. Isto tako, krunica oko vrata ponovno je postala simbol obrane prava na postojanje i vjersku slobodu.

Mnogi katolici na Zapadu, suočeni s antikršćanskim pothvatima vlastitih vlada ali i s utjecajem ruske propagande, gledaju Rusiju kao utvrdu tradicionalnih kršćanskih vrijednosti te često krivo interpretiraju rat u Ukrajini. To zapravo nije čudno. Dosta je katolika prije Drugoga svjetskog rata željelo u Hitleru i Mussoliniju vidjeti takav branik kršćanstva kakav sad pokušavaju vidjeti u Putinu.

Ali, Isus je rekao da po plodovima možemo prepoznati pravu prirodu stvari. Istina je kako Rusija riječima

izražava odanost tradicionalnim vrijednostima. Ali baš Rusija prednjači u svjetskim rejtinzima po količini rastava i abortusa, ruska je vojska poznata kao izvoriste homoseksualne prostitucije, Ruska Pravoslavna Crkva postala je izvoriste homoseksualnih i pedofilskih skandala. Jednom rukom Rusija glasa za zabranu homoseksualne propaganda, a drugom rukom nagrađuje visokim državnim nagradama predstavnike zabavljačkog miljea koji otvoreno propagiraju homoseksualni stil života.

Trenutno u Ukrajini na područjima koje su okupirali Rusi vlada antikatolički i antiprotestantski teror. Postoji čak i jedna teroristička skupina koja nosi ime „Ruska pravoslavna armija“. Od strane te „armije“ na vrlo okrutan su način ubijana četvorica protestantskih pastora, oteto je i mučeno nekoliko katoličkih svećenika rimskog i bizantinskog obreda. Tužna vijest stiže i iz okupiranog Krima – prošle su nedjelje tijekom mise Rusi upali u crkvu te su oteli grkokatoličkog svećenika i sve župljane koji su bili prisutni na misi. Njihova sudbina još nije poznata. Ruska je vojska granatirala grkokatoličku katedralu u Donjecku. A iz područja okupiranih Rusima, u regijama Doneck i Luhansk protjerani su svi katolički svećenici.

Na oslobođenim teritorijama pronađene su masovne grobnice stravično masakriranih tijela. Baš u jednoj od takvih grobnica u Slovanjsku pronađena su i užasno izmasakrirana tijela četvorice protestantskih pastora. Stravična smrt prijete na okupiranim teritorijama svakom tko nije pravoslavne vjeroispovijesti i ne pripada Moskovskom patrijarhatu.

U isto vrijeme ukrajinski katolici, protestanti i pravoslavci ujedinjeni su u molitvama za mir u svojoj domovini. Katolici se također mole svakog dana u 21 h po istočnoeuropskom vremenu za mir u Ukrajini, tj. u 20 h po srednjoeuropskom vremenu. Kršćanske crkve u Ukrajini uvelike organiziraju karitativni rad s izbjeglicama i ranjenicima. Katolici su se pobrinuli i za dušobrižništvo ukrajinskih redarstvenih i vojnih snaga na bojišnici. Zanimljivo je primijetiti da su grkokatolički kapelani jako dobro prihvaćeni i od vojnika pravoslavne

vjeroispovijesti.

U situaciji kad je ruska vojna agresija postala svakodnevnim stvarnošću, a Zapad ili ostaje samo na verbalnoj „pomoći“ pa i gore od toga – opravdava rusku agresiju u Ukrajini kao što je to slučaj s predsjednikom Češke, ukrajinski katolici često osjećaju napuštenost od svoje braće u vjeri, pa čak i agresivni napadački stav – „nemojte se boriti protiv Rusije jer je ona pravi branik kršćanstva“.

Ponašanje ruskih okupacijskih snaga potvrđuje činjenicu da pod ruskom okupacijom nisu samo ugrožena temeljna ljudska prava, već i same živote neruskih naroda, i kako je to rekao apostolski nuncij u Ukrajini Tomas Gullickson: fizički opstanak Katoličke Crkve.

U srijedu su ukrajinski grkokatolički biskupi objavili apel u kojem su jasno poručili: „Ukrajina krvavi!“

„Ova je mirna samostalna država doživjela direktnu vojnu agresiju od strane svog sjevernog susjeda... Sav je svijet tijekom posljednjih mjeseci mogao svjedočiti kako agresor na terenima Ukrajine čini zločine protiv čovječnosti. Sav je svijet uznemirilo zločinačko obaranje malezijskog aviona u kojem je poginulo 298 nevinih ljudi. Bezobzirno je ubijeno tisuće ljudi, među njima žena i djece... Pred licem tako teških zločina mi apeliramo prema savjesti svih vjernika različitih religija i konfesija, obraćamo se svim ljudima dobre volje, državnim vođama: „Zaustavite krvoproliće u Ukrajini!“ Danas šutnja i odsutnost djelovanja, oklijevanje u priznavanju dramatičnosti situacije u Ukrajini mogu od svakoga napraviti ravnodušnog svjedoka, a i sudi-onika u grijehu ubojstva, grijeha koji priziva Božju osvetu kako o tome veli Sveto pismo: „I reče Gospodin: Što si učinio? Glas krvi brata tvog vapi k Meni i zemlje“ (Post. 4,10)“, stoji među ostalima u apelu biskupa.

Zato je svaka Papina riječ o Ukrajini za ukrajinske katolike kao zraka svjetlosti te znak da je Crkva uz njih. Stoga je poziv hrvatskih biskupa na molitvu za Ukrajinu unošenje još više svjetla u tamu svakodnevnice patnje ukrajinskih katolika.

Orest Wilčynskyj

175 godina od rođenja autora teksta Državne himne Ukrajine

● Pavlo Čubynskyj

Pavlo Čubynskyj – poznati folklorist, etnolog, pjesnik, novinar, pravnik, aktivni vođa ukrajinskog narodnog pokreta u Lijevoobalnoj Ukrajini (lijeva obala Dnijpra), autor je teksta državne himne Ukrajine.

Rodio se 27. siječnja 1839. godine u današnjem selu Čubynske u Kyjivskoj županiji. Pavlo Čubynskyj potječe iz ukrajinske plemićke obitelji. Jedan od njegovih predaka bio je kozak Ivan Čub, a djed je ipak poznatiji više pod "plemičkim" prezimenom – Čubynskyj.

Pavlo se školovao u II. Kyjivskoj gimnaziji. Danas na tome mjestu stoji spomen-ploča u njegovu čast. Nakon završetka gimnazije, Pavlo Čubynskyj se upisuje na Peterburško sveučilište gdje završava pravni fakultet (1861.) te dobiva zvanje kandidata pravnih znanosti (u Ukrajini – niži stupanj zvanja doktora znanosti, op. a. D. L.).

U godinama svoga studiranja sudjelovao je u djelatnostima peterburške ukrajinske zajednice. Bio je autor žurnala "Osnova". Na sjednicama "osnovaca" imao je priliku upoznati se sa svjetski poznatim osobama iz ukrajinske kulture, kao što su Mykola Kostomarov, Pantelejmon Kuljiš, a također i s Tarasom Ševčenkom, koji je za Čubynskog uvijek bio duhovni učitelj i "vođa" kroz cijeli život i stvaralaštvo.

Upravitelj žandarmerije, knez Dolgorukov, 20. listopada 1862. godine izdao je naredbu - preseliti Čubynskog "zbog negativnog utjecaja na umove pučana" (drugim riječima zbog ukrajinskog djelovanja) u Arhangelsku guberniju pod stalnom prismotrom policije. Za godinu dana smjestio se u Arhangelsku gdje radi kao istražitelj, zatim kao tajnik Statističkog odjela, urednik gubernijskog časopisa te kao dužnosnik za posebne poslove gubernatora. Nakon sedam godina

progonstva u Arhangelsku, Ukrajinac Čubynskyj napravio je mnogo toga i za rusku znanost: uradio je istraživanja o sarmatima u arhangelskome kraju, o mortalitetu toga kraja, o trgovini u sjevernim gubernijama Rusije i drugo.

Godine 1869. dobio je odobrenje za povratak u Ukrajinu. Vraća se i predvodi etnografsko-statističku ekspediciju Ruskog geografskog društva u Jugozapadnome kraju (jugozapadni kraj u značenju Ukrajine, op. a. D. L.). Tijekom dvaju godina ekspedicija je proučavala Kyjivsku, Volynsku i Podiljsku guberniju te druge gubernije Ruskog Carstva u kojima su živjeli i Ukrajinci.

Postoji nekoliko verzija pjesme. Tekst je bio napisan za pola sata 1862. godine u Kyjivu u Ulici Velyka Vasylykivska 122., u domu Lazarjeva gdje je autor živio kao podstanar. Pjesma je prvi puta ugledala svijetlo dana u četvrtome broju časopisa "Meta", koji je izašao u prosincu 1863. godine. U Carskoj Rusiji pjesma "Još Ukrajina nije umrla" prvi puta je bila objavljena 1908. godine u antologiji "Ukrajinska Muza".

Pavlo Čubynskyj radio je u vrlo teškim uvjetima zbog proganjanja carskog ureda ukrajinske kulture i za svoj kratak život stigao je napraviti toliko da bi, prema riječima njegovog prijatelja i suradnika Fedora Vovka, njegove zasluge bile dovoljne i za nekoliko profesionalnih znanstvenika.

I još je u duši Čubynskog živio pjesnik. Godine 1871. u Kyjivu je objavljena zbirka njegovih pjesama (istina, bez ispisanih prezimena autora) "Pavlova frula" (ukr. "Сопілка Павлуся"). Bila je tu lirska poezija, većim dijelom napisana u stilu narodnih pjesama, koja je privlačila iskrenim osjećajima.

Građanska angažiranost Pavla Čubynskog, zahvaljujući njegovom širokom talentu te neiscrpoj energiji,

izražavala se u različitim sferama.

Upravo je Čubynskyj 1873. godine postao glavni inicijator otvaranja Kyjivskog Jugo-zapadnog odjela Carskog Ruskog Geografskog Društva, gdje je radio kao službenik, a od 1875. i kao zamjenik predsjednika.

Prema zamisli Čubynskog te zahvaljujući njegovim energičnim vodstvom, 2. ožujka 1874. godine, obavljen je prvi jednodnevni popis stanovnika Kyjiva (sličan se do tada odvio samo u Sankt Peterburgu 1869. godine). Zahvaljujući dobro smišljenoj organizaciji, uključenju studenata u rad (kao registratora), posao je završen odličnim rezultatom – stvaranjem reljefne karte stanovništva ukrajinskog grada.

U travnju 1879. godine Pavlo Čubynskyj dao je ostavku i vratio se u svoj rodni kraj.

Godine 1880. poznati ukrajinski intelektualac teško se razbolio i tako je do kraja života bio prikovan uz krevet. Samo jedan dan do svoga 45-tog rođendana, 26. siječnja 1884. godine, Pavlo Čubynskyj se oprostio s ovozemaljskim svijetom.

Zamisli Pavla Čubynskog nakon njegove smrti nastavili su utjelovljivati Holovackyj, Ivanov, Rudenko, Hrinčenko, Manžura, Hnatjuk, Franko te mnogi drugi predstavnici ukrajinske inteligencije toga vremena.

Doprinos Čubynskog u narodoznanstvu teško je ocijeniti. Njegova etnološka i folkloristička istraživanja i do danas služe kao važan temelj razvoju suvremenog znanstvenog mišljenja.

Njegova pjesma "Još Ukrajina nije umrla", taj iskreni izraz patriotskih osjećaja, pokorio je rijetku pjesničku visinu – postao je nenadmašnim izrazom svenacionalne ljubavi prema domovini – postala je simbol jedne nacije.

Pripremio: Davor Lagudza

● Pavlo Čubynskyj sa suprugom Katarynom

Природними стежками України. Рослини символи

Мальва – символ любові до рідної землі

Ми живемо у тривожний час, коли відроджуються національні традиції, відроджується все те, що було забуте з роками.

У кожного народу є свої національні святині, свої символи, опоетизовані образи дерев, квітів, птахів. Народні символи – це те, що найбільше любить і шанує даний народ.

Українці мають свої традиції, які споконвіку шанують і бережуть. Це батьківська хата, материнська пісня, святий хліб, вишитий рушник, червона калина, зажурена верба, хрещатий барвінок, дивовижна писанка, вірний своєму краю лелека – все це давні, добрі символи та обереги.

Хата моя, біла хата,

Рідна моя сторона,

Пахне любисток і м'ята,

Мальви цвітуть край вікна

З давних давен народною квіткою в Україні була мальва. Мальва – це символ найдорожчого, любові до рідної землі, до народу. Не було села, а в ньому хати, де б не росли під вікнами мальви – прекрасні обереги духовної спадщини. Всім, хто вирушав у далеку дорогу, ці квіти нагадували: там земля мила, де мати родила.

Мальви – рослини, що були одні з перших описані в літературі. Гораций згадував їх як компонент свого харчування, описуючи досить коротко: "Для мене харчем є маслини, цикорій та мальви". Перекладена лордом Монбоддо антична епіграма згадує мальву, як рослину, що висаджується на могилах з огляду на повір'я про те, що мерці можуть ними харчуватись.

Чи не найбільш поширеною і улюбленою в Україні здавна вважали рожу рожеву, або мальву. Час появи мальви в Україні невідомий. Прийшла до нас мальва з Малої Азії. Ця

рослина поширена також по всьому Середземномор'ю і має понад півтори тисячі видів. Родина мальвових налічує 1600 видів, в Україні родина мальвових представлена 18 видами.

З давних давен улюбленою була в народі квітка рожа рожева, або мальва чи шток роза, як її називали садівники. Високі стебла, густо вкриті яскравими ніжними квітами та великими лапатими листками, живою стіною закривають майже кожную сільську хату.

Безліч відтінків, від білого, рожевого до червоного й багряного, створює дивовижну веселку навколо оселі. Нарівні з нагідками і чорнобривцями, м'ятою і любистком мальва створювала національний колорит українського села.

Розквітли мальви біля хати,

Що так старанно по весні,

Рожеві, білі, серед м'яти

Бабуся сіяла мені.

Вони вібрали сонця промінь,

Вологу ситої землі і рідної оселі гомін,-

І ось розквітли у дворі.

Ростяться бджоли біля хати-

То мальви пригощають їх,

Бо на нектар вони багаті.

Добром багатий весь наш рід.

Існує і легенда про мальву. Давно те діялось. Важко жилося людям на нашій славній Україні. Багато ворогів зазіхало на її багаті землі. То кримчаки налітали, то поляки, то турки. Грабували, забирали в рабство, полювали за красунями, котрих згодом продавали. Люди боронилися, чим могли, хто вилами, хто сокирою. А сотник Грицько Кандиба шаблею захищав свою сім'ю. Та сили були нерівні. Порубали його вороги, накиннули аркан на шию дружині і потягли за собою. Тільки доньці Мальві вдалося схватитися. Люди

шанували дівчинку за те, що зналася на усякому зіллі і лікувала травами. Ту науку перейняла від матері, а батько її ще змалечку навчив вояцькому ремеслу. Не один бусурман зазнав смерті від дівочої руки. Вродлива, горда Мальва наводила жах на ворогів. П'ять корів обіцяли тому, хто видасть її. Якось в осінню негоду прийшла обігрітися до козака Нагнибиди, та запроданець виказав дівчину. Порубали її на шматки та й розкидали на всі боки. І розрослося чудове зілля, яке односельці називали Мальвою. А село, де росла і жила красуня, назвали Мальвині Граблі. Добре пам'ятали люди, як вона граблями вбивала бусурманів. Біля кожної хати ростуть мальви. Це пам'ять про сміливу і безстрашну дівчину, яка любила свій рідний край, свій народ і віддала за нього життя.

Квітка мальва – це дворічна рослина висотою 100-300 см. Розмножується мальва насінням або через розсаду. Перед посадкою насіння бажано продизенфікувати у розчині перманганату калію. Зходи з'являються через 12-15 днів. Цікаво, якщо посіяти рослину раніше, в березні чи квітні через розсаду, то рослина буде квітнути в першому сезоні. Мальва – світлолюбива рослина, віддає перевагу родючим ґрунтам без надлишку вологи. Рослину висаджують біля парканів, огорож. На одному стеблі виростає до 20 квіток. Така краса зачаровує погляд і довго гріє душу.

Гарні квітки мальви завжди приваблювали до себе погляд митців. В Україні зображенням мальви здавна прикрашали вишиванки, писанки, стіни будинків. Мальва символізує сонце, тому писанку з таким знаком дарують на щастя. Окрім декоративних цілей, мальва може бути використана і в народній медицині.

Національний Банк України 31 травня 2012 року випустив найменшу

золоту монету (2 гривні) присвячену одному із символів України – мальві, квітці, що уособлює любов до рідної землі, до свого народу і є однією з найулюбленіших в українців.

Як оберіг фігурує мальва в колісанках, де вона символізує силу, здоров'я дитини. Щемливі асоціації викликає образ мальв у заробітчанській пісні: прощання з цими квітами – то прощання з тим, що є найріднішим:

*Гой си склоню мальвам в ноги,
бо й си виряджаю.*

*Та й не знаю, чи заплачу,
а чи заспіваю.*

*Гой цвіток червоненький,
зелений листочок,
Може, й буду на чужині
та й не один рокок...*

Зробімо так, щоб ці вірні квіти-обереги завжди росли і цвіли. Садімо їх, ростімо, розмножуймо.

*Не забудьмо мамині слова, що
благословляють нас в дорогу,*

Хай же мальви з кожного двора

кличуть нас до отчого порога,

*Мальви, мальви, - наче сонце-світ,
мов любові молоді заграви,*

*Своїм шаром кригу розтовчуть, у
серцях байдужих і лукавих.*

Наша свята земля, рідна оселя, солов'їна мова, невмируща пісня, неповторна мальва – це наша Батьківщина, яка зветься Україною. Тож любімо, шануймо, бережімо її та будьмо гідними її синами та доньками. Ми Українці – пишаємось цим!

Підготувала Тетяна Рамач

Prirodnim stazama Ukrajine. Biljke simboli

Sljez – simbol ljubavi prema domovini

Mi živimo u turbulentnim vremenima kada se obnavljaju nacionalne tradicije, obnavlja se sve što je godinama bilo zaboravljeno. Svaki narod ima svoje svetine, svoje simbole.

Narodni simboli su ti koje narod najviše voli i poštuje. Ukrajinci imaju svoje tradicije koje od pamtivijeka poštuju i čuvaju, a to je rodna kuća, majčina pjesma, sveti kruh, vezeni ručnik, crvena hudika, tužna vrba, zadivljujuća pisanica, roda – vjerna svome kraju, sve ovo su naši davni čuvari tradicije.

Od davnih dana narodni cvijet u Ukrajini bio je sljez. Sljez je simbol domoljublja. Nije bilo sela i u njemu kuće gdje, ispod prozora nije rastao sljez. Onima koji su se otisnuli na daleki put, ovo cvijeće je bilo podsjetnik: "Tamo će biti zemlja mila, gdje te majka rodila".

Vrijeme kada se sljez pojavio u Ukrajini nije utvrđeno. Biljka je došla iz Male Azije a raširena je po cijelome Mediteranu i broji više od 1 500 vrsta. U Ukrajini ima 18 vrsta.

Postoji mnogo zanimljivih legendi vezanih za ovu biljku. Jedna od njih govori o sljezu kao smjelom i hrabrom dječaku koja je voljela svoju domovinu, svoj narod i žrtvovala je svoj život za to.

Sljez je dvogodišnja biljka koja raste u visinu od 100 do 300 cm. Razmnožava se sjemenjem ili rasadom. Poslije sjetve mlade biljke niču nakon 12 do 15 dana. Sljez voli svjetlo i traži plodno tlo bez previše vlage. Sadi se pored ograda. Na jednoj biljci izraste i do 20 cvjetova. Takva ljepota očarava pogled i grije dušu.

Lijepi cvjetovi uvijek su privlačili poglede slikara. U Ukrajini su motivom sljeza ukrašavane vezene košulje i pisanice. Osim kao motiv u narodnom stvaralaštvu, crni sljez se koristi i u medicini.

Narodna banka Ukrajine je 31. svibnja 2012. godine pustila u opticaj najmanju zlatnu monetu od 2 hrivnje posvećenu sljezu, biljci – što predstavlja domoljublje.

Nаша sveta zemlja, rodni zavičaj, slavujev jezik, pjesma koja ne umire, neponovljivi sljez – to je naša domovina koja se zove Ukrajina.

Zato volimo, poštuјmo, čuvajmo je i budimo dostojni njezini sinovi i kćeri.

Mi smo Ukrajinci – ponosimo se time!

Tetjana Ramač

Najveći zrakoplov na svijetu – ukrajinska “Mrija”

Ukrajinski zrakoplov Antonov An-225 Mrija – svjetski rekorder

Najmoćniji, najdulji i najveći zrakoplov na svijetu – AN-225 “Mrija”. U kyjivskom institutu O. K. Antonova za istraživanja i projekte, razvijen je transportni zrakoplov iznimno velikog kapaciteta. Zrakoplov je srušio 240 svjetskih rekorda što je nezabilježen slučaj u povijesti zrakoplovstva.

Svjetski prijevoznik

Prvi zadatak AN-225, koji je uspješno i obavio, bio je prijevoz orbitalnog svemirskog broda “Buran” na Kozmodrom Bajkonur 1989. godine (za ovakvu vrstu posla zrakoplov je zapravo i dizajniran). Ali nakon raspada SSSR-a, najveći zrakoplov na svijetu neko je vrijeme stajao besposlen, sve do ponovne pojave na svjetskoj pozornici.

Po narudžbi SAD-a, 2002. godine zrakoplov je dostavio proviziju američkim vojnicima iz Stuttgarta (Njemačka) u Oman (Azija), a 2004. godine “Mrija” je transportirao 250 tona opreme iz Praga u Taškent.

Godine 2009. je iz Frankfurta u Erevan dostavio generator s posebnim okvirom, ukupne težine 174 tona, a iduće godine je iz Kine u Dansku prevezao dvije lopatice vjetrenjače (dužina pojedine lopatice je iznosila 42,1 m).

Po narudžbi iz Francuske 2011. godine je u Japan bila prevezena humanitarna roba i oprema težine 140 tona, a 2012. godine AN-225 je iz Ukrajine u Dušanbe (Tadžikistan) poletio s opremom za hidroelektrane ukupne mase 125 tona.

Ove, 2013. godine, najveći avion na svijetu sletio je u Zagreb, gdje se okupilo više stotina znatizeljnih građana. U glavnom gradu Hrvatske u ukrajinski zrakoplov ukrcan je transformator koji je proizvela tvrtka “Končar”. Upravo samo zrakoplov “Mrija” mogao je prebaciti na Filipine transformator snage 318 megavoltampera mase 210 tona.

Podatci o najvećem zrakoplovu na svijetu:

Dužina: 84 m

Raspon krila: 88,4 m

Visina: 18,1 m

Masa: 250 tona

Maksimalna masa pri polijetanju: 640 tona

Maksimalna brzina krstarenja: 850 km / h

Posada: 6 osoba

Povijest

Najveći zrakoplov na svijetu je projektiran i izgrađen u mehaničkim postrojenjima grada Kyjiva 1985.–1988. godine. AN-225 je, između ostalog, opremljen i sustavom za daljinsko upravljanje.

Bio je stvoren za potrebe sovjetskog svemirskog programa, što je uključivalo i prijevoz elemenata svemirskih brodova

iz područja proizvodnje i montaže do kozmodroma, ili izravno do svemirskog broda u slučaju njegovog slijetanja na pomoćnim kozmodromima.

Prvi let ovog diva zrakoplovstva se dogodio u prosincu 1988. godine. U početku se planiralo proizvesti dva zrakoplova AN-225, pa ipak, uspješno je bio završen samo jedan. Nakon raspada SSSR-a, zrakoplov se skoro uopće nije koristio. Tek nakon 2001. godine, nakon što je dobio odgovarajuće certifikate, “Mrija” je počeo prevoziti teret na komercijalnoj osnovi.

Sada AN-225 leti u sastavu ukrajinske zrakoplovne tvrtke “Antonov Airlines”.

“Mrija” u prijevodu iz ukrajinskog na hrvatski znači mašta, san.

Zanimljive činjenice o najvećem zrakoplovu na svijetu

AN-225 je nastao iz “kukurudznika” AN-2 ili kako ga nazivaju “Annuška”. Za izgradnju najvećeg zrakoplova dizajnerima je trebalo svega tri i pol godine.

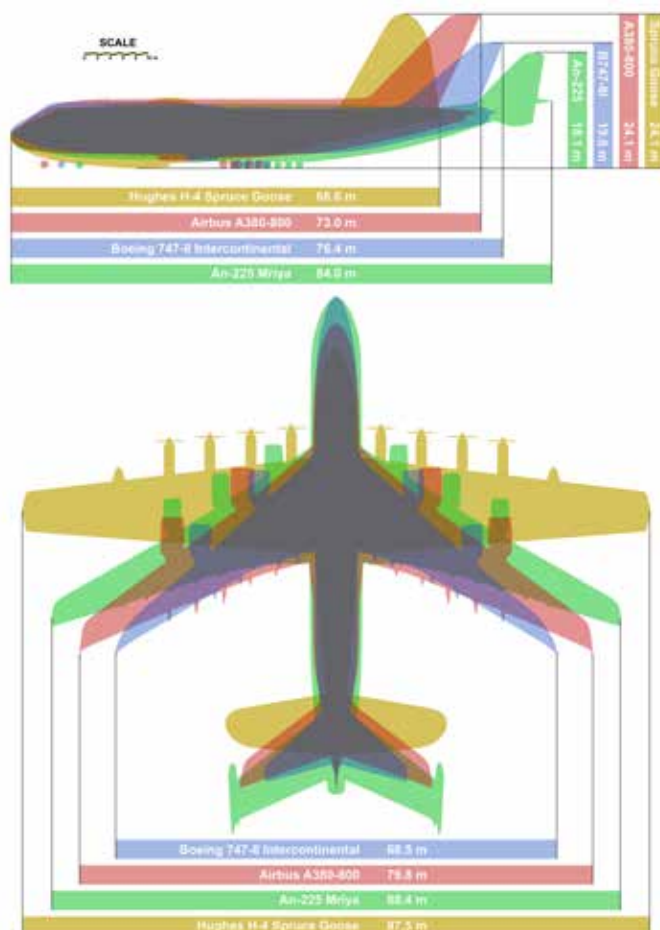
AN-225 “Mrija” – drži oko 240 svjetskih rekorda. U jednom od svojih prvih letova, zrakoplov je poletio s masom težine 500 tona, oborivši pri tome 106 svjetskih rekorda.

“Cossack” tj. Kozak – je kodno ime za AN-225, koje mu je dodijelio NATO.

Ukoliko se dovrši i drugi zrakoplov AN-225, on bi, po svojim tehničkim karakteristikama, mogao biti još bolji od prvog, npr. uz pomoć suvremenih materijala i tehnologija mogla bi se smanjiti težina zrakoplova.

Računalni model zrakoplova AN-225 “Mrija” (iako je označen kao “Antonov 500”) pojavio se u epizodama američkog znanstveno-fantastičnog filma “2012.”.

Pripremila Lidija Sturko

Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni

*Dolazak na Karpatsko ratište XIII. zagrebačkog korpusa
Borbe na Strymbi, Bystryci Nadvirnjanskoj i oko Stanislava
9. nastavak*

Dok je uspješno potiskivana ruska vojska iz Bukovyne, krajnjeg jugoistočnog dijela Austro-Ugarske Monarhije, hrvatski su domobranci uz pomoć susjednih jedinica od 14. veljače 1915. napredovali prema gradiću Nadvirna.

Koncem veljače, kroz duboki snijeg i na hladnoći i do minus 25 stupnjeva Celzija XIII. zbor se razvijao u pravcu mjesta Dolyne – Stryj. Tu u dolini planinskih rijeka Bystryce Nadvirnjanske i Strymbe jurišaju domobranci 28. osječke pukovnije. Upravo su postrojbe osječke pukovnije od svih drugih domobranskih pukovnja 42. domobranske pješačke divizije u najvećem broju izginuli ili teško ranjeni probijajući se kroz snježnu mećavu, hladnoću i protiv ruske obrane oko Tatariva. Ovdje sada opet jurišaju s dvije strane na brijeg kod Nadvirne. O tim ljudskim naporima i žrtvama hrvatskih domobranaca iz osječke pukovnije svjedoči S. Pavičić:

Pukovnja je nekoliko puta jurišala na čelu sa svojim zapovjednikom pod-pukovnikom P. Osvojila je nakon težkih i krvavih borbi na nož dobro branjene položaje i zarobila većinu branitelja, u koliko su preostali. Ali skupo je platila taj veliki uspjeh. Pao je i njen veliki zapovjednik i veliki broj časnika s mnogo najboljih zapovjednika. Teško je krvarila cijela naša divizija, naši domobranci, a ipak je to bio tek početak.¹

Nakon slomljenog žilavog otpora Rusa kod Nadvirne, cijeli XIII. zbor se okrenuo prema zapadu, prema Lomnycji kod prijelaza Jasena, Slyvke i Perehinske. Uz pomoć 6. divizije otuda je planiran napad s juga i 36. divizije sa sjevera na prostore oko Dolyne, a također i iz pravca od Kaluša i Stanislava.

Jugoistočno od planinske rijeke Lomnycje (Limnycje) teče planinska rijeka Tysmenycja a istočno od nje Bystrycja Solotvynska a od nje istočno Bystrycja Nadvirnjanska. Ove dvije karpatske rijeke Bystrycje, spustajući se niz karpatske klance u dolinu, okružuju grad Stanislav (danas Ivano-Frankivsk) i spajaju u rijeku Bystryciju koja se kod Jezupilja ulijeva u Dnjister. Upravo na ovom prostoru navedenih planinskih karpatskih rječica vodile su se teške borbe s ruskim snagama u kojima sudjeluju hrvatski pukovi.

Nakon osvajanja Nyžnjiva na Dnjistru i dolaska do Kaminopolja borbe se vode oko Stanislava i Kaluša s naizmjeničnim rezultatima. Tada hrvatske jedinice kod

povijesnog Halyča po prvi put prelaze rijeku Dnjister.

Nastupanje uz velike žrtve prema rijeci Prut i dalje prema Dnjistru

Potisnuvši Ruse iz Deljatyna i Lančyna, postrojbe 54. i 36. KC pješačke divizije te 42. domobranska pješačka divizija od 13. veljače vode teške borbe za grad Nadvirnu na rijeci Bystryci Nadvirnjanskoj. Na istočnom krilu 53. pješačka pukovnja je nakon dugih borbi jurišem zauzela važno rusko uporište na lijevoj obali Pruta – Zabolotiv.

Između njih središnjim pravcem nastupa, nakon osvajanja uzvišenja Sokolsky, postrojbe varaždinske pukovnije ulaze u mjesto Kuty koje su ruske snage bez borbe napustile. Uz žestoku borbu 16. veljače je osvojeno susjedno mjesto Pečenižyn istočno od Kolomyje, pa Popov i druga okolna sela. Pionirski odjel kod Kolomača i Kujdova gradi na mjestu srušenog mosta privremeni prijelaz preko rijeke Prut. Iz tog pravca varaždinska pukovnja napreduje prema sjeveru kršeći otpor ruskih snaga zauzimajući mjesta Molodyliv, Sedlisku, Bednarivku, Strupkiv, Neudorf, Opraščynu, Havrilivku gdje se desnim krilom sastaje s postrojbama 10. zagrebačke konjaničke divizije.

Dana 19. veljače dostignuta je rijeka Bystrycja Nadvirnjanska kod sela Tysmenycja sjeverno od grada Nadvirne kada je varaždinska pukovnja podređena 54. pješačkoj diviziji sa zadatkom brzog napredovanja preko Bohorodčana prema Hrabivki/. Koordiniranom akcijom zajednički nastupaju 16. varaždinska pješačka pukovnja i 39. osječka topnička pukovnja i 3. haubička divizija kako bi napale preko uzvisina i obronaka Pasične ukopane neprijateljske položaje duž puta i u mjestu Rybne koji su branili prilaze Stanislavu. Jaki ruski otpor 7. pješačke pukovnije i artiljerija djelovali su i s obližnje Jetrene gore. U isto vrijeme, zapadno od Stanislava Rusi napadaju 10. austrougarsku konjaničku diviziju. I narednog dana nastavljaju se obostrano žestoki topnički, strojnički i pješački napadi. Cilj je izbaciti Ruse i iz prigradskog naselja Zahvizdja. U bitci kod Ribnog i Zahvizdja 23. veljače austrougarske snage su pretrpjele velike gubitke. Samo u varaždinskoj pukovnji, najviše iz 8. satnije, poginulo je 10 vojnika, 21 je ranjen a 32 su zarobljena.² Uz teške gubitke radi vojnih djelovanja i časnici i vojnici su teško trpjeli zbog zimskih uvjeta velike hladnoće i hladnih kiša.

Tijekom 27. i 28. veljače borbe s obje strane jačaju i sve su brojnije žrtve. Sjeverno od mjesta Silec, na raskrižju za gradove Jezupilj i Halyč na desnoj obali Dnjistra, Rusi pružaju žilav otpor, prelazeći na pojedinim dionicama i u protunapad neovisno od velikog broja poginulih. Tu po prvi put uključuju u borbeno djelovanje i oklopna vozila. Zabilježeno je: *„Leševi su se gomilali na cestama i u dvorištima...neprijatelj je smlavljen i u bijegu je ostavio iza sebe gomilu leševa. Pukovnja je zarobila 500 neprijateljskih vojnika“*.³

Toga dana su poginuli iz varaždinske pukovnije satnik Adam, poručnik Pantelić, kadet Ferenczi i brojni vojnici. Ranjeni su satnik Pavliček, natporučnik Julius von Jellačić a nestali su satnik Rumpel, natporučnik Egersdorfer, zastavnici Rosl i Brlić, poručnik Hobolac i brojni vojnici. A kao bolesni navode se nadporučnik Johann von Jellačić, vojni svećenik Burger i liječnik – asistent dr. Szepesi. Pukovnja je raspolagala sa samo 800 vojnika, ostali su poginuli, nestali ili zarobljeni, ranjeni ili bolesni.⁴

Bitke u dolini rijeke Prut, Čeremoš, Bistrycje Nadvirnjanske, Bistrycje Solotvynske, Limnycje i Strymbe – kod Krasne i Dolyne, kod Kaluša i Solotvyna bile su vrhunac borbi hrvatskih domobrana na sjevernim obroncima Karpata. Zajedno s vojnicima 36. divizije i drugim divizijama, poglavito domicilnim, oni su se ovdje borili za oslobođenje Halyčyne /Galicije/ od okupatora – Ruske carske vojske.

Operacija na Dolynu i Stryj bila je završena porazom i gubitcima posebno u karlovačkoj 26. domobranskoj pješačkoj pukovnji. Ofenziva Pflanzera-Baltina bila je zaustavljena a postrojbe su vraćene natrag prema karpatskim obroncima na prostor oko Solotvyna, Bytkiva, Pasične, prema uzvišenjima Karpata.

Zaustavljanje napredovanja i povlačenje.

Borbe oko Kryvotula Novih, Tar-novycja Polnih, Mohyile i Hostiva

Radi sve većih gubitaka i sve većeg gomilanja ruskih snaga /317. i 318. pješačke pukovnije, kasnije 5. i 6. sibirske strjeljačke pukovnije i druge pukovnije/, od 3. ožujka počinje povlačenje preko Jamnycje na prostorima između Dnjistra i Stanislava. Najprije se stožer i vojska okuplja u mjestu Vovčynec i jugoistočno na odsječku duž Bystrycje

HRVATI IDU!

Prator s posljednjih borova na bečarabijskoj granici sa Rusima, koji su vrat na nos nagloje na bijeg na glas, da hrvatske čete dolaze na južni! U tim 34-dnevnim borbama izgubili su Rusi 70.000 mrtvih i ranjenih te 6000 zarobljenih.

PUSTOŠENJE RUSA U GALICIJI

Grad Sienawa, u koga su se vodile žestoke borbe, sav razoren nakon uznapredovanja Rusa. Ovaj broj sadržaje 52 slike s današnjim ratnim i raznim drugim zanimljivostima.

gdje je izvršen preustroj raspoloživih snaga. Drugoga dana povlačenje se nastavlja od željezničkog kolodvora u Stanislawu preko Markivaca i Otynije prema jugu.

Od 7. ožujka, još uvijek u zimskim snježnim prilikama na temperaturi u minus 8 stupnjeva Celzija postrojbe 16., 13. i 53. pješačke pukovnije zaposjedaju uzvisine Byhanja oko kote 370 i sela Mohyla/ sjeverno od Otynije. Utvrđuju se i obrambeni položaji oko kote 350 i u Kryvotulyma Novim te u šumovitom području od mjesta Krasylivka preko Hrabycha do Zahrabycha gdje su se očekivali napadi nadirućih ruskih snaga. Dio bitnica 37. topničke pukovnije stacioniran je u selu Hostiv.⁵

Tako su 14. ožujka Rusi probili položaje u Kryvotulyma Novim istočno od crkve kada su zarobili 2. i 9. satniju i satnika Petričevića. Dan kasnije, nastavlja se borba za Kryvotule a kod Tarnovcye Polne napadnuti su položaji 53. zagrebačke pješačke pukovnije. U borbama sudjeluju i šest satnija 93. pješačke pukovnije, bitnice 13. zagrebačke topničke brigade 34. i 37. topničke pu-

kovnije. U tim borbama izginuo je veliki broj vojnika a mnogi su teško ranjeni ili su zarobljeni. S druge strane izginuli su i zarobljeni mnogi ruski vojnici.

Za hrabro držanje u borbama kod Kryvotula Novih, Mohyle i Tarnovcye Polne 16., 17. i 18. ožujka Vrhovno armijsko zapovjedništvo i Zapovjedništvo kopnene vojske pohvalili su držanje 16. i 23. pješačke i 25. domobranske pješačke pukovnije.⁶

Na sjeverozapadnom dijelu austrougarske fronte težak vojni i psihološki udarac. Tako 23. ožujka, nakon dugih i iscrpljujućih borbi s tisućama mrtvih i teško ranjenih na obje strane, Rusi osvajaju utvrdu Przemysl. Bila je to šokantna i strašno deprimirajuća vijest na svim bojevim linijama austrougarske vojske.

Utvrđenu obrambenu liniju Kryvotuly – Mohyla pojačavaju s novim linijskim rovovima, zaštitom od šrapnela, žičanim preprekama. Pozicije III. bojne 25. /zagrebačke/ i III. bojne 26. /karlovačke/ pješačke pukovnije zamjenjuju se bojnama 13. i 16. pukovnije. U Mohylu dolazi nadoknadna VIII. bojna 16. pu-

kovnije pod zapovjedništvom satnika Kosanovića s osam časnika, 923 vojnika, 4 poljske kuhinje i 13 vozila. Sljedećeg dana, 26. ožujka u jutro u 5 sati, od prethodnog dana pristigle nadoknadne bojne poginula je 1/6 njezinih pripadnika, a u noći 29. ožujka, kod Krasylivke, Rusi zarobljavaju još 29 vojnika 16. pukovnije.⁷ I dok se postrojbe XIII. hrvatskog korpusa i dalje utvrđuju, ruski glavni armijski stožer prebacuje XXX. armijski korpus iz Stanislawu u Dolynu.

O sudjelovanju slavonskih vojnih formacija u borbama kod Stanislawu: 78. osječke pješačke pukovnije, 28. osječke domobranske pješačke pukovnije, 12. ulanske i 38. poljsko-topničke pukovnije piše ondašnji hrvatski i osječki tisak O tim operacijama kaže se da su bile "katastrofalne", a da su "najteže gubitke imale 78. i 28. osječka pukovnija".⁸

Poslije ponoći 9. svibnja Rusi pokreću novi snažni topnički a zatim pješački napad na cijeloj bojišnici od Kryvotula do Hotymyry, ali su odbijeni.

(Nastavak slijedi u idućem broju)

Boris Graljuk

¹ Isto, 423

² Ratni dnevnik Varaždinske pp., knjiga II, 17.

³ Isto, 18

⁴ Isto

⁵ U Hostivu je od 14. ožujka 1915. bila smještena i pokretna bolnica i 12 pripadnika orkestra 16. pj. pukovnije. Ratni dnevnik..., 26.

⁶ Isto 24

⁷ Isto 25

⁸ Ivan Balta, Slavonija i slavonske vojne jedinice u Prvome svjetskom ratu, Polemos, sv. 8, br. 1–2/15–16, Zagreb, siječanj–prosinac 2005., 205.–219. 208. Sedamdesetosmaši kod Stanislawu, Hrvatska obrana br. 78, 7.IV 1915., str. 2., Verluste des Osijeker Hausregiments, nr. 78, Die Drau, nr. 156, 10.7.1915., str. 7. isto, 210.,

МОЛІТЬСЯ ЗА УКРАЇНУ!
MOLIMO SE ZA UKRAJINU!
PRAY FOR UKRAINE!

